

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSMA:
4-basábas petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, november 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: Magyar ipar, osztrák érdekek.**
- A Groedel-ügy a Hársban.**
- Országos né-inség.**
- Választások Arad megyében.**
- Leszállítják az adókat.**
- Szerencsétlenség a falkavadászaton.**
- Simon Karola jubileuma.**
- Vádindítvány Plósz Sándor ellen.**
- A vásárhelyi installáció.**
- Kegyelem Hegyi Antalnak.**
- A prémek dívatja.**
- A szerelmes piarista.**
- Három gyilkosság Arad megyében.**
- Tárcsa: A csodatevő szivarfüst. Irta: Sas Ede.**
- Csarnok: Chamonixból a Mont-Blancra. Irta: Dr. Heppes Béla.**

Magyar ipar osztrák érdekek.

Arad, november 5.

Nini! Hát már nem akarjuk az önálló vámterületet? Félhivatalosan olyan tartalmu jelentéseket tesznek közzé, melyekből az tűnik ki, hogy a meg egyezést nagyon is erőltetik. Igaz ugyan, hogy ezek a félhivatalos jelentések feltűnően kacérkodnak azzal a „nemzet” kijelentéssel, hogy: az osztrák és a magyar álláspont között óriási, áthidalhatatlan távolság van még, de már minden jelentés végén ott fityeg az a nagyon gyanus megjegyzés, hogy: az osztrákoknak nagy érdekük, hogy 1917-ig a vámszerződés megkötessék.

Ezt pedig úgy kell érteni édes magyaram, hogy a mi bölcsek államférfiaink most olyan kedvezően előnyös helyzetben vannak, hogy ők most már ha éppen akarnák, akár egeret is foghatnának osztrák kollegáikkal, mert Ausztriának igen nagyon nagy érdeke az, hogy a vámszerződést 1917-ig vele megkötssük.

Hát ha ilyen csodálatos kedvező a helyzetünk, akkor ki merne még önálló vámterületet is követelni? Dehogy követelünk. Inkább revidiáljuk az egész komplexumot, sőt már ki is bővítik a komplexumot, most már belevették a tárgyalások anyagába a bankügyet, a magyar blok konverzióját, a fogyasztási adókat és a valutarendezés kérdését is.

Ime ez lett eddig abból a gondolatból, hogy a Széll-Körber-féle kiegyezési feltételeket ne vámszövetség, hanem vámszerződés formájában fogadjuk el. Se szövetség, se szerződés nem lesz, hanem nagy a valószínűség abban, hogy a tárgyalásokat majd csak elfolytatgatják 1917-ig, addig maradunk úgy, ahogy most vagyunk és 1917-be újra kezdik, mert amíg az egyezkedések meg nem hiúsulnak, addig közgazdasági szakadást előidézni nem lehet.

Az ischli klauzula azt akarta, hogy a vámszövetség felbonthatatlan legyen. Ha nem ez volt is a kifejezett formája, ez volt a titkos célja. Azt akarta, hogy megszűnjék a közgazdasági bizonytalanság, mely minden tíz évben megrendítette az

üzleti életet — nem Ausztriában, — hanem Magyarországon. A mai helyzet rosszabb, mint az ischli klauzula által teremtett helyzet lett volna, mert a bizonytalanság most már teljesen állandósítva van, szinte felbonthatatlannak látszik.

Ez azonban Ausztriának nem baj, mert ő annál könnyebben garázdálkodhatik így a magyar piacon. Hiszen ki az ördög bátorkodnék ide jönni, idegen országból, hogy Ausztriával versenyre keljen, mikor minden pillanatban olyan gazdasági változás előtt kellene itt állania, melyről azt sem tudhatja, hogy egy váratlan pillanatban nem fogja-e egész vagyonából kifosztogatni. Egy kiszámíthatatlan állapot ez, melylyel csak Ausztria tud boldogulni, mert egyenesen Ausztriától függ és az ő pátrónusától, a titkos kamarillától, hogy miféle konjunkturák keletkezzenek a magyar fogyasztási piacon.

Szterényi nagyszabású iparfejlesztési beszélgetése sem tudott minket olyan nagyon megnyugtatni, mint a parlamenti urakat. A pénzosztogatás nem iparfejlesztési eszköz. Nem igaz, hogy a közgazdasági életet korrumpálni kell. Aki nem tud olyan iparvállalatot alapítani, melynek haszna lesz a működéséből, az ne alapítson iparvállalatot csak azért, hogy veszteségre forogjanak a gépei, de a veszteségeit majd megtéríti az állam.

Minden időben elítéltük és ma is elítéljük az ilyen iparpolitikát. Nem iparpolitika ez, hanem gazdasági korrupció.

A csodatevő szivarfüst.

Irta: Sas Ede.

I.

A san-remoi Hotel du Rome társalgójában ebéd után mindig nagy elevenséggel indul meg a beszélgetés. Igaz, hogy a vidám társaság tagjai először gondosan utánanéznek, ha eleget tettek-e a szükséges egészségügyi rendszabályoknak? Azon a fokon áll a hőmérő, amelykre az orvos előírja; ajtón, ablakon nincs-e egy perányi rás, amin valami veszedelmes, gyilkos szelrohám osonhatna be? Ilyenkor, tavasz elején, este hét óra tájt merül a tenger alá a Riviera napja s e percben barátságosan, hideg légroham fut végig a rózsás partokon. Egy negyedórásig tartó ősz áll be az öröknyár hazájában: ettől a vélságos negyedórától jó tehát óvni a reparáni hozott, sorvadozó tüdőket.

A betegek meggyőződnek arról, hogy a társalgó légmentesen el van zárva, s többé mi sem áll utjában annak, hogy a jókedv paripájának nyaka közé vessék a gyepőt. A szálloda egész népessége körbe-karikába telepszik a rengeteg kandalló körül, mintha csak egy családot képezne — amint ahogy a közös szenvedés minden rokonsági köteléknél erősebb kapcsolatot teremt közöttük. A legfőbb mulattató szerepét egy Krisztus-szakálu német patikárus viszi, aki valódi angol humorral adja elő tréfás történeteit, egy arcizma se rándulván meg előadásában. A szegény patikárust a betegsége kény-

szertli az angol humorra; mert ha maga nevetni kezd: görcsös, fojtó köhögés fogja el... A halgatóság, kivált a lábbadozók, persze annál harsányabban kacagnak a bohó történetén. Csak egy pár sapadt, madárhuu fiatal asszony nem figyel oda; az ő gondolatuk haza száll, ferjúkhoz, gyermekeikhez, akiket talán nem látnak soha többé... fiatal lányok is vannak a társaságban, akik sárga látszanak ki a nagykenőből, a mihe szorosan be vannak bugyosálva, tekintetük az ablakon keresztül imádkozó vágygyal száll az éjbe boruló, csillogó tengerre... Szóval igen vígan folyik az élet a betegek hotejében, a Riviera tündéerkertjének egyik ékes palotájában...

II.

Jenőfi Zoltán sohasem nézte ezt a társaságot olyan véghetetlen szánsáalommal, mint ma este. A csillogó szemű asszonyok, leányok, akik rózsás arcszínük dacára napról napra jobban elveszték a karszékeikben, sohasem idézték fel lelkében oly elkéserítően a sors kegyetlenségének gondolatát, mint e pillanatban... Visszaröppent gondolata a múltba, amikor még az ő sákaifról is száműzve volt a nevetés, amikor az ő szeme is aggódva csüggött a hőmérőn. Három kínzó betegséggel és még kínosabb aggodalommal teljes évet töltött el Európa legkülönbözőbb klimatikus gyógyhelyein és a Rivierát valóssággal úgy ösmerte Paglittól Nizzáig, akár Budapesten a Kossuth Lajos-utcát. Három évi keserves gyótrelem után azonban felragyogott

számára a megváltás s az idel tavaszt, a szó betűszerinti értelmében olyan harsány hosszánával üdvözölte, aminő csak immár teljesen meggyógyult tudójától kitellett. A legutóbbi köpögatás után, amit még mindig halálos szorongatások között állott ki, orvosa ugyanis mosolyogva jelentette ki:

— Tiszteit uram, az ön tüdeje olyan egészség-s már, mint egy cirkuszi díjbirkózóé. Holnap már akár szivarozhatik!

Jenőfinek hangosan megdobbant a szive az orvos e szavaira. Egyáltalán nem volt szentimentális kedély, hanem igen közönyös férfiú, aki a sors fordulatát meglehetősen egykedvűséggel tudta elviselni, de most mégis könyök szöktek a szemébe. S azok, akik szenvedélyes hível Nikotin ő felsége oltárfüstjének, teljesen érteni és méltányolni fogják barátunk ez elérzékenyedését. Az északszrki utazónak, aki hosszú barátság után a jégvilágban, ismét otthona ölébe térhet vissza; a fogolyának, aki végtelennek látszó szenvedés után a homályban, a láncokon, újra visszanyeri szabadságát, azoknak lehet fogalmuk arról az örömről, ami egy dohányos szívét eltölti, amióda a türelmennek három esztendeje után újra ajkai közé veheti a formásan összesodort dohányleveleket.

A fiatal földbírtokos, miután orvosát összehívogatta, repesve futott a rendelő-szobából a Viktor Emánuel térre, onnan a tenger-partra, ahol az alkonyat ma szokottnál tarkabb, esodásabb színekkel pompázott. S olyan hangulatban

Igenis van rá eset, hogy valamely vállalat kiviteli képességét prémiumokkal, vagy egyéb kedvezésekkel támogatni kell, — lehet arra is eset, hogy az állam egyes vállalatok megalakulását részvényjegyzésekkel, vagy olcsó hitelnyújtással támogatja, — lehet bizonyos vállalatok munkaviszonyainak rendezéseért pénzáldozatot is hozni, de az, hogy egyenesen pénzajándékokat osztogassunk milliomosoknak, — erkölcstelenség.

Ezért nem nyugtatott meg minket a Sztérényi nagy beszéde, mely egyébként a közös vámterületen belül való iparfejlesztés szükségességét hangsúlyozta és ezzel dokumentálta egyszermind azt is, hogy a kereskedelemügyi kormányzat az önálló vámterület még ma talán a jelszava közé tartozik, de a valóságos célja az, hogy egyelőre 1917-ig a vámközösség föltétlenül megmaradjon.

Ilyen körülmények között az angolokkal való kokerizásnak nem maradt jelentősége. Hogy az angol tőke Magyarországon befektetést keressen, annak legelső feltétele, hogy a közgazdasági bizonytalanság megszűnjék. E nélkül nem jön, nem jöhet az angol tőke Magyarországra. Erre pedig semmi kilátásunk sincs. A kiegyezési tárgyalások eddig a bizonytalanságot folyton fokozták. Ez egyenesen osztrák érdek, mely értékében legalább is annyit jelent Ausztriának, mintha már koncedáltuk volna neki mindazt, amit követel. —

A Groedel-ügy a Házban.

Az iparfejlesztés vitája.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5

Ma rövid ülés lesz a Háznak, mert egy órákor összeül a Bernáth Béla ügyében megválasztandó összeférheletlenségi zsűri. A katolikus olvasásra való tekintettel itt van az ülés-teremben minden épkeziab ember, mert tudva levő, hogy annak, aki indokolatlanul elmarad, negyedévi írtelményel büntetik a mulasztását.

Az ujonclet-zámról beszél mindenki, de na-

gyon megbíznak a kormányban a függetlenségi pártot és csak itt-ott hangzik egy-egy elégedetlen hang. Barabás Bilit faggatják, hogy mit mondott az Erzsébetvárosban?

— Hát azt mondtam, — hangzik a válasz — hogy több ujoncot nem adunk.

— Csak ennyit mond-ál?

— Még azt is mondtam, hogy nem az ember, aki létszámemelést kér, hanem az, aki ad...

Hát ez szépen volt mondva. Adogatták át egymásnak az emberek a bon mott és kommentárt fűznek hozzá Kiki meggyőződése és temperamentuma szerint.

A Ház ma az iparfejlesztési törvény vitáját folytatta. Sok módosítást nyújtottak be s a kisajátításokkal kapcsolatban váratlanul szenzációs ténnyé csapott át a vita: Simonyi-Semadam Sándor szövege hozta a hírhedt Groedelék panamait, erősen kikelt a harácsoló milliomosok ellen és végül azt a pláns kérdést vetette fel: igaz-e, hogy Pildner Ferenc száz képviselő meg van vesztegetve? Pildner ma nem válaszolt erre a kérdésre s így a kínos kérdés még függőben van.

Részletes tudósításunk a következő:

(A körösbányai vizsgálat.)

Az ülést negyed tizenegy órákor nyitotta meg Justh Gyula elnök. Bemutatja a miniszterelnök iratát, melyben meghívja a Házat Vay Ádám kurucbrigádérosnak a hónap 15-én Vaján tartandó temetésére. Javasolja, hogy a Ház küldöttségileg képviseltesse magát a gyásznapon s a hamvakra helyezzen koszorút. (Helyeslés.)

A Ház az előző előterjesztést tudomásul vette. Több felirat és kérvény bemutatása után az elnök jelentést tesz az 1905. évi választáson Körösbányán megválasztott Damján Vazul mandátuma ellen megejtett vizsgálatról. Mivel azonban időközben az országgyűlést feloszlatták, a Barabás Béla által beterjesztett jelentés tárgyalattá vált. Damján azonban most kérvényt nyújtott be a költségek dolgában. Javasolja, hogy a kérvényt adják ki az igazságügyi bizottságnak. (Helyeslés.)

(Az iparfejlesztés.)

Elnök: Következik a hazai iparfejlesztésről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása. Jegyző: Olvassa az ötödik szakaszt.

Eber Antal: Módosítást nyújt be, mely szerint az ötödik szakasz végéhez hozzátégyék, hogy a már kedvezményezett iparvállalatok újabb kedvezményezés esetén az együttes kedvezmény csak 15 évi tartamu lehessen.

Kossuth Ferenc: A módosítást nem fogadhatja el. A kormánynak kell olyan fegyvert kezében tartania, melylyel az ipart megvédelmezhesse.

Eber Antal: A módosítást visszavonja.

(Idegen tőke, idegen munkások.)

Nagy Emil előadó azt a módosítást nyújtja be, hogy azok az iparvállalatok, melyek kedvezményeket folyamodnak, törvényileg köteleztesse őket arra, hogy munkásaiknak 75 százaléka magyar legyen.

Csifáry Béla: A kereskedelmi miniszter kedvezményeket két éven át csak hazai vállalatnak és hazai tőkének adba-són.

Kossuth Ferenc: Nem fogadja el a javaslatot, mert az a törvény érvényének két évre való fölfüggesztésével egyetelmű volna.

Zboray Miklós: Arra kívánja a miniszter figyelmét felhívni, hogy gondoskodjék már most arról, hogy a külföldi tőke ne nyomhassa agyon a magyar tőkével létesített vállalatokat. A gyakrat arra kell szeríteni, hogy kivárálag magyar munkásokkal kész árúkat készítsenek. Kötelezze a kormány a vállalatokat arra, hogy az országban központot állítsanak fel, könyveiket magyar nyelven közzé adják. Ne csak viseljék a tulipánt, de szerezzünk érvényt is neki.

Kossuth Ferenc: Magnyugtálja a felszólalót.

Talos István: Panaszodik, hogy az osztrák határ közelében létesített gyárak majdnem kizárólag osztrák és cseh munkásokat foglalkoztatnak, akik gyermekeiket a szomszédos osztrák területre küldik iskolába. Indítványozza, hogy tíz kilométernél a határtól kedvezmény gyáralapításra ne adassék.

Kossuth Ferenc: Ezt ellenzi; mert lehetetlen az ország bármely részét valami kedvezményből kivárni.

A Ház a szakaszt az előadó módosításával elfogadja.

(A Groedel-panamák.)

Nagy Emil: A kisajátításra vonatkozólag több módosítást ajánl.

Eber Antal: A kisajátítási jogok kiterjesztését indítványozza a már meglevő gyárakra.

Kossuth Ferenc: Pozitív álláspontot nem foglal el Eber indítványa dolgában, a Házra bízva a véleményformálást.

Simonyi-Semadam Sándor: A szakaszt szövegezte meg újból az igazságügyi bizottság. Részletesen beszél a kisajátítási kérdésről. Reámulat arra, hogy a magántőkével mi csoda iratózat pusztításokat lehet véghez vinni a kisajátítás terén. Példa rá a Groedel testvérek, akik olyan rettenetes dolgokat művelnek az erdélyi erdőkben, hogy sok koldust csináltak.

bolyongott a dugdagon kivirágzott narancs erdők alatt, mint egy póta, mint egy szerelmes... De az nem volt neki elég, hogy boldogságát a narancsfáknak s a tengernek elmondhatta: emberekkel akart találkozni, akikkel közölhesse élete nagy, fontos újságát, azt a korszakalkotó eseményt, hogy ő újra szivarra gyujthat. Hiszen a doktora e kijelentése az ő ujjászületését jelent! Hisz ő nem a sir felé halad, vérző tüdővel, roskadozó inakkal, hanem a mosolygó, csillogó, édes ígéretekkel teljes jövendő felé... Emberekkel akart találkozni, akikkel közölhesse, hogy igenis, végtelenül örül az életnek, a tenger, az ég, a rózsabokrok színpompájának, a levegőnek, amit szabadon szivtaguló, immár egészséges tüdejébe... Részletes lelkeket keresett, akik meleg gratulációval rázzanak vele kezét; akik őszintén örvendezzenek az ő szerencséjének. Mert hiszen lehetetlen az, hogy az emberek ne örüljenek egymás boldogságának; az emberek oly jók, oly kedvesek; az egész világ berendezése oly tökéletes s a pesszimisták bizonyosan mind tüdőbeteg, akiknek a szivarozás tilos.

Hanem, amikor a szállóba érve, az ebédbe lépet; mikor szeme végiguhant ezeken a vagy verahagyott, vagy lázasan égő arcokon: egyszerre tiszta jött vele, hogy itt ugyan nem lesz jó ebédkedni boldogságával. Ezeknek az embereknek a lelkében csak irigységet és keserűséget tudna fellelteni a felgyógyulása hírével... Megrontaná a vacsorájukat, elűzné az almukat, kötségbecsejtés őket a gondolat, hogy ő már felgyógyult, ők pedig még a kórházban szivlódanak. Meglehet, hogy az emberek

jók és önzetlenek; de a betegek irigyek és rosszak. Magába kell tehát zárni a titkát, mint egy boldog szerelmesnek, akinek az ideálja egy szépséges, fényes asszony, valami igen magasrangu dáma, valami hercegnő. A szerelmes ajkai titokban susogják: Holnap ismét találkám lesz vele... S a föllábadt tüdőbeteg a szívetáját simogatja, ahol a szívtartókat tartja az ember: Holnap ismét szivarra gyujthatok!

III.

Jenőfi Zoltán másnap már reggel négy órákor talpon volt és haladéktalanul megtette az előkészületeket a szivarra-gyujtáshoz, amelynek idejét december utána, déli tizenkét órára tűzte ki, amikor a molón az ágyulövés eldördül.

Legelőször is ünnepl ruháját vette fel, — s meglehet, hogy ha hamarabb közli vele a szivarragyujtás terminusát az orvos, külön, új ruhát csináltat erre az alkalomra. Fényesen kiöltözködve, akár élete legnagyobb ünnepén: menyegzőjén szokott az ember. A fiatal földes urat rendkívül emelkedett hangulat szállotta meg. Elgondolta, hogy a magasztos percben, ujjászületése idején illik, hogy számot vessen egész eddigi életével s mintegy hatalmas, impozáns gyónást végezzen a szabad természet gyönyörű, kivirágzott templomában, a Riviera tündöklő égboltja alatt, amelynek sugarai őt meggyógyították. Lelkében végigfutott egész életén; eszébe jutott a tenger léhaság, amelyek mind nem szolgálták az ősi Jenőfi birtok gyarapítására és a család tekintélyének emelésére. Resignáltan kellett beismernie, hogy eddigi pá-

lyafutásán a történelem muzsája aligha, legföllebb hitelezői találtak följegyezni valót...

De eszébe jutott az is, hogy egyszer már volt ő olyan helyzetben, hogy komoly, ihletszerű magabizáltság fogta el, amikor halálosan szerelmes lett egy telivér, alföldi barna lánykára. Mikor a szép Szemlényi Gizát feleségül akarta venni; szilárdan elkötelezte, hogy azután komoly és hasznos munkának fogja szentelni életét. De a szép Szemlényi Giza kezét egy nála sokkal gazdagabb birtokos — neki különben jó cimborája — kaparította el. Amire Jenőfi mind den üdvös tervét egyszerre szélnék eresztette s elkeseredésében úgy neki adta magát a bufelejtésnek, hogy a tömérdek átmulatott éjszaka után már kevésbé vérzett a szíve — de annál jobban kezdett vérzeni a tüdeje...

Ujjászületése ünneplés percében úgy gondolt Jenőfi a szomorú regényére, mint egy szép, de immár elroppent áomra, amiből okvetlen fel muszáj ébredni s a komoly munka után kell látni. Ugy tsálta, hogy Klárinak ugyan gyönyörű picit kezeckéje volt, de azért neki a komoly kötelességek geniusának intóujját kell követnie. A Jenőfiak mindig fontos szerepet vittak vármegyéjük zöld asztalánál; s a haza állapota igazán olyanok, hogy a közügyeknek szükségük van antik-jellemű, antik-energiájú férfiak szolgálataira...

— Haza megyek, gondolta magában — s képviselőnek választatom magamat... Milyen jó lesz erről majd elábrándozni ebéd után, a bodor füstcsikák eregetése közben! Felűnnek előttem a lobogó zászlók, a tarka kortestol-

Részletesen foglalkozik a Groedel kérdéssel és főleg azt bizonyítja, hogy a visszaéléseket a régi kormányok tették lehetővé, mert márheztelen kedvezményeket nyújtottak és a visszaélések előtt szemt hunytak. Nem érti, hogy a magyar parlament tehetetlen Groedelékkal szemben. Azt mondják, hogy Groedelék megvesztegették Pildner Ferencet. Nyilatkozik a képviselő ur. igaz-e vagy sem? (Nagy mozgás)

Elnök: A tárgyalást az összeférhetlenségi zsűri kisorsolása végett megszüntetjük. Javasolja, hogy holnap Ottó kir. herceg temetése miatt ne legyen ülés. Legközelebbi ülés november 7-én, napirendje az iparfejlesztési törvény.

Szünet után megalakították az összeférhetlenségi zsűrit s ezzel az ülés véget ért.

Két sóhaj.

„Mégölt a vármegye!”

Az öngyilkos díjnak.

„Mégöltem a vármegyét!”

Krivány.

Országos só-inség.

Só-uzsora Aradmegyében.

Az aradi sóhivatal helye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

Több ízben volt szó arról a botrányos szerződésről, a melyet az állam a só-monopoliumra nézve a Magyar Kereskedelmi Részvénytársasággal kötött, s amelynek kedvéért több sóhivatalt bezártak, sőt, — amint Wekerle kijelentette — még többet be akarnak szüntetni. Ez a só-politika, a melylyel az országot e tekintetben kiszolgáltatták a mindenható részvénytársaságnak, most igen komoly, nagy veszedelmet rejtő következményt hozott: országos só-inségnek, s a már mutatkozó só-uzsorának veszedelmét.

Erre nézve aradvármegyei kereskedői körökből a következő sorokat vesszük:

A só-szükségletek beszerzése, a mint ismeretes, azelőtt kizárólag a magyar királyi sóhivatalok uján történt. A sóhivatalok rendszerint tőlire elláták magukat a kellő készletekkel és

mindig eleget tudtak tenni az igényeknek. Az 1904. évben azonban, amint ismeretes, több sóhivatalt bezártak, s ezek területéről a kereskedők a Kereskedelmi Részvénytársaságtól szerzik be a sót, ezenkívül ott is, ahol sóhivatalok vannak, egyesek a részvénytársasággal állanak összeköttetésben.

Most azonban, a minden téren érezhető vagonhiány miatt a Kereskedelmi Részvénytársaság nem képes a megrendeléseknek eleget tenni. Ennek folytán mind nagyobb nagyobb lett a só hiány; a minek fedezésére minden oldalról a sóhivatalokat rehozták meg, a melyek készletei ennek következtében rohamosan fogytak, s legközelebb ki fognak merülni. Ez esetben pedig, ép a nagymérvű vagonhiány folytán, egyhamar nem tud a hiányon segíteni.

Az aradi kir. sóhivatal ma még eleget tud tenni a hozzá fordulóknak igényeknek, de úgy halljuk, tartalékkészletai már nem sokáig tarthatnak. A hivatalnak botrányosan kicsi raktára a rendes szükséglet fedezésére alkalmatlanul kevés készletet tudja befognadni. Már ma a sóhivatal csak korlátozott mennyiségben adott sót a feleknek, s ma holnap itt is be fog következni az a hallatlan állapot, hogy az egész megye nem fog tudni sót vásárolni.

Ezenk folytán az ország általános sóinségnek néz előbe, a minőre még sohase volt eszt. Százezer és százezer ember károsodása jár ezzel, milliókat érő anyagok romlása. És még egy, a mi legközelebb, mindenkit érintő veszély: a só-uzsora. A só készletek fogyása már is egyes nagykereskedőket arra indított, hogy a só-árakat fölemeljék, s ha a sóhivatalok raktárai teljesen kiürülnek, még jobban meg fogják drágitani a mindennapos szükségletnek ezt a cikket.

Ez a veszedelem a kormány sürgős intézkedést teszi szükségessé, mert az általános drágaság mellett az országos só-uzsora csapást jelentene. Ez az állapot azonban talán okulására lesz a kormánynak, s nem fogja a millió részvénytársaság dőltelgésével a sóhivatalokat tovább is irtani.

Ezzel kapcsolatban egy másik, helyi jelentőségű dolgra akarom az illetékes személyek figyelmét felhívni. Úgy halljuk, hogy a sóhivatalok, amelyek mostani helyére a földmivelés

ügyi palota kerül, a főforgalomtól távolieső pontra akarják elhelyezni. A sóhivatalok a kereskedelmi forgalom kielégítésére szolgáló intézmény, s a kereskedők annyit megkövetelhetnek, hogy az a város és a kereskedelmi élet középpontjába, mindenki által könnyen hozzáférhető helyre jusson.

Leszállítják az adókat.

A felszólamlási bizottság munkája

Helyt ad a felebbezéseknek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

Mégse nőhetnek a fák az egekig. Akármilyen leiketlenséggel "sróftolták fel az adólovagok a terhek alatt roskadozó polgárság adóját a legutóbb történt kivételek alkalmával, szerencsére van egy felebbezési fórum, amely emberséges, helyes belátással visszaállítja a helyes egyensúlyt. Az aradi adófelszólamlási bizottság ma kezdte meg az adó kivétel bizottság megállapítása ellen benyújtott felebbezések tárgyalását. A bizottság elnöke Nachtnébel Odön kir. tanácsos, tagjai Domány József szőlőbirtokos, Friebeisz Miklós földbirtokos, Szathmáry Gyula ny. alispán és Tedeschi Viktor háztulajdonos, előadója Blaur Gyula pénzügyi titkár.

A Nachtnébel Odön kir. tanácsos Kazinczy utcai lakásán üléselő bizottság működése elé az idén a szokottnál is nagyobb érdeklődés nyilvánul, mert az adó kivétel bizottság ellen általános volt a panasza, hogy adómegállapításai sokszor igazságtalanok és mélyen sértik az adózó polgárok érdekeit. Ez magyarázza meg a beérkezett felebbezések számát is, amelyeket az adózók épen azért nyújtottak be, hogy a felszólamlási bizottság az adó leszállításával enyhítsen az elviselhetlenül terhes megállapításon.

A bizottság tudatában van azoknak a nagy érdekeknek, amelyek működéséhez fűződnek és tőle telhetőleg igyekszik is a

lak . . . Bizony nem is a te hullámos hajad, szépséges, hűtlen Gizám!

IV.

Idáig jutván komoly elmélkedésében: egyszerre rémes gondolat ötlött az agyába. Azt tudnillik, hogy a bedor füstkarikák eregetéséhez okvetlen szivarra van szüksége, szivarja pedig még nincs. Fájdalom, olasz szivart kell vásárolnia, mert hol vesz itten hazai szivart? Azok, akiknek két szenvedélyük van, a dohányzás és az utazás, tudják, hogy a legjobb szivar Magyarországon terem; a legrosszabb pedig a bübajos Itáliában. Magyarországon kívül lehet élet: sőt még olyan élet is lehet; de olyan szivar nincs, az bizonyos. S ha valaki könnyű szivvel lépte át a haza határát: okvetlenül megszélija a honvágy, ha az idáig föld dohányját veszi ajkai közé. A hazaszeretnek egyik legfontosabb tényezője a mi édes, drága, fölülmulhatatlan szivarunk . . . Amit annyiszor szidunk idehaza, de az a szidás csak olyan, mint mikor az édesanya szítja a gyermekét, hogy az jobb legyen . . .

Nos tehát, Jenőfi Zoltán csüggedten konstata, hogy az ő ujjaszületése örömet lényegesen megrontja, mikép az áldozat füstje a kampányai siklás átkozott növényéből fog szállani az ég felé . . .

— Legyünk szerények, intette le azonban magát, szivarozni és még hozzá magyarországi szivart; talán kissé tulságos grácia is lenne a sorstól . . .

Eppen indulni akart, hogy a Via Vittorio Emmanuelo egy trafikját meglátogassa: amikor

ajtáján havesen kopogtak s azt, az engedelmét be sem várva, benyitotta valaki:

— Szervusz Zoltán!

Jenő szívében megfagyott a vér. A látogató Maklári Dezső volt — a Giza férje.

— Csodálkozol ugy-e, hogy mi szél hoz ide? Hát biz én egy kis kirándulást teszek a feleségemmel; tudod, a nászut emlékeid elevenítjük fel. Elkerül az olyan házasságnál, akik négy éve élnek együtt és már négy apróságot bízhatnak a nagymama őrizetére, míg ők elmennek — fiatalodni . . .

Zoltán csak nem tudott szóhoz jutni. Barátja azonban folytatta:

— Hát én meglehetősen boldog vagyok pajtás. Neked ezzel tán nem is szerzek örömet, mi? H-éj! hallottam, fülig szerelmes voltál a feleségemmel! No, de az régen volt, azóta persze elfelejtetted az egészet, ugyebár?

Jenőfi úgy érezte, hogy ököibe szorulnak a kezei s az első hang, ami a torkán kijön, az a szó lesz: — „Gazember.”

— Hallom azt is, hogy beteg voltál pajtás. Hidd el, nőm és én igazi részvételt kísértük sorsodat. De látom, hogy egészen helyreállott az egészséged! No, ennek örülök. Nőm is nagyon fog neki örülni . . . Jer látogasd meg!

Zoltán végre rekedten felelt:

— Köszönöm, mennem kell. Az orvos megengedte, hogy szivarozhassam. Sietek szivart venni. Hidd meg, az egész életben legtöbbet ér egy jó szivar . . .

Ere a szóra a diadalmas vetélytárs egyszerre az oldalához kapott:

— Ugyan, csak nem akarsz azokból a ko-

misz olaszországi szivarokból venni? Nesze, adok én neked pompás magyar szivarokat!

S a következő pillanatban csábosan és üdvözítően mosolyogtak Zoltán felé a leggyönyörűbb trabukok, aminőket remekbe sodoriak a magyar szivargyártás tünderei . . . S mintha beleszórtak volna levelei közé aranyhajuk szőességét; mintha a szivarok gömbölyűségében visszandíták volna testük plasztikájának istennői tökélyét . . . Úgy aludtak ott a szivarok, a puha pirosbélésű tarcában, mint hő csöben a kis gyermek, akik öröm és áldás gyanánt jöttek a világra.

Jenőfinek eszébe jutott, mikép ő valaha erős fogadást tett, hogy ha ezzel az emberrel még egyszer találkozik: az csak karddal, vagy pisztollyal a kezben fog megtörténni. Elhatározta, hogy leüti, mint az ebet; összetöri, mint a falhoz vágott poharat . . . S most, a szivar-árcs föltáru't tündérvilágának láttára egyszerre d-rüsen mosolygott rá és — kivett egyet halálos ellenfele szivarjából.

Hogy égett! Milyen pompásan szelelt! Milyen isteni volt az ize! Milyen paradicsomkerti ez illata!

S végigheveredve a dívánon, nagyot mélyet szippantott a szivarból, boldogan, gyönyörűltében:

— Ujj la, pajtás, aztán csevegjünk a régi jó időkről. Hát nagyon boldog vagy az asszonyoddal, akit elhagyással előlem, vén kujon?

kirívó igazságtalanságokat megszüntetni s a polgárság kereseti viszonyaihoz mért adókat megállapítani. Mint az előző évben, úgy az idén is nem csupán a törvényesség, hanem a méltányosság is vezető munkálkodását: nemcsak törvényes alapot, a rideg paragrafusokat, hanem a keresetet befolyásoló viszonyokat és egyéni körülményeket is figyelembe veszi a felelősségek elbírálásánál.

Működésének mai első napján beigazolta ezt a polgárság érdekeit szolgáló irányát, amelynek eredménye abban nyilvánult, hogy tulajdonképpen helyt adott a felszólalásoknak és az adókivető bizottság kivetésével szemben abban az összegben állapította meg az adókat, amilyenben a felszólalók kérték. A bizottság előtt fekvő kivetésekből már eddig is azt a sajnálatos tényt konstatálták, hogy az adókivető bizottság — természetesen nem rosszhiszeműen, de tájékozatlanságból — több ízben befolyásoltatta magát a pénzügyigazgatásági közeg javaslata által és olyan kivetésekben állapodott meg, amelyek meg a törvényes alapot is nélkülözik.

Ennek megvilágítására jellemző példaként az az eset, amelyről egy ácsiparost építőipari adóval is sújtottak, mert építői iparengedély kiadását kérelmezte. Az illető ács azonban csupán azért kérte az építői engedélyt, mert e nélkül bizonyos ácsmunkákat nem kapna; valójában ácsipart folytat, az építési munkálatokat más, megfelelő adóval terhelt iparosokkal végezteti és így sem ok, sem törvényes alap nincsen arra, hogy az ácsmesterséget üző polgárra építőipari adót is kivesenek.

Sok a panasz — és joggal — a lakbér utáni ki. etésekre, mert a nagyobb lakást tartók egyéni körülményeire nem volt kellő tekintettel a kivető bizottság. Mellőzte például azt, hogy sokan nem azért tartanak nagyobb lakást, mert kereseti viszonyaik megengedik, hanem, mert éves szerződés köti őket a lakáshoz, vagy mert a tulajdonképpen megadóztatás tárgyát képező kereseti forrás annyira kikapadt, hogy szobáknak albérbe adásával vagy kosztadással kénytelenek megélhetésüket biztosítani.

A felszólalási bizottság ma csak az a betűvel kezdődő iparágak és a b betűsek egy részének felszólalásaival végzett és következő ülésén fogja a többiek tárgyalni.

Választások Aradmegyében.

Kilenc új bizottsági tag.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

Aradvármegyének október 24-iki közgyűlésén Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán bejelentette, hogy elhalálozás, elköltözés és lemondás következtében több választott bizottsági tag-sági hely megüresedett, mire a törvényhatósági bizottság felhatalmazta az alispánt a választások kiírására. A megye hivatalos lapja most tette közzé a választásokra vonatkozó hirdetményt, amely szerint november 20-án tartják meg ezeket a törvényhatósági bizottságot kiegészítő választásokat.

A hirdetés nyitólattól kezdve az alábbi részt: Gurlán Konstantin, Brück Gyula dr., Dán György és Tóser András elhalálozása, Szabó Jenő, Lachne Hugó, Rajla Péter és Diénes

Adorján elköltözése és végül Zöllner János törvényhatósági bizottsági tag lemondása következtében a borosjenői, drauci, tótváradí, kisjenői, ternovai, glogováci, szentmártoni, székudvari és eleki választókerületben megüresedett egy-egy bizottsági tagsági hely.

Ezeket november 20-án választás útján töltik be. Választók a törvényhatóság mindazon lakosai, kik az országgyűlési képviselőválasztások 1906. évi állandó névjegyzékébe, az illető választókerület valamely községe részéről felvéve vannak. A hirdetés szigorúan megfogja az érdeklét községi előjáróknak, hogy a választási eljárásom vegyessék részt és a választók személyazonosságát ellenőrizték.

A választási elnöki tisztet betöltésére az alispán a következőket kérte fel: Csillag Ignác dr.-t a borosjenői, Fülöp Lajost a drauci, Tompa Ferencet a tótváradí, Lázár Zsárd dr.-t a kisjenői, Szente Mór a ternovai, Exterde Kálmán bárót a glogováci, Cselkó Árpádot a szentmártoni, Méhes Gaspárt a székudvari és Braun Ferencet az eleki választókerületben.

Simon Karola jubileuma.

A polgári leányiskola ünnepe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

Lélekemelő, fényes ünnepély színhelye volt vasárnap délelőtt az iparosház díszterme. Simon Karolát, az aradi polgári leányiskola igazgatónőjét ünnepelték huszonöt éves jubileuma alkalmából. Igazán szívből fakadó volt ez az ünnepelés, amelylyel nemcsak a tanítványok és tanügyi körök, hanem Aradváros közönsége is hálójával és elismerésével adózott Simon Karolának huszonöt éven át folytatott lelkiismeretes, odaadó és kitartó munkájáért. És az ünnepelt, büszke lehet arra, hogy pályáján, amely ugyan a legszebb, de egyúttal a legfáradtságosabb életpályák egyike, mindig önzetlenül és mindig sikerrel működött. Azok a szavak, amelyek a vasárnapi ünnepélyen elhangzottak, méltatták legjobban érdemeit, tudását, odaadását és szeretetét tanítványai iránt; mert azok a szavak bár egyszerűek voltak, de szívből és lélektől fakadtak.

Az ünnepély délelőtt 10 órakor kezdődött, amikor is az ünnepelt igazgatónő Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő társaságában a terembe lépett. Beléptek a növendékek, akik mindnyájan fehér ruhában jelentek meg, Nagy Erzsébet tanítónő vezetése alatt ünnepi dalra zendítettek. Ezután Boros Jusztin polgári iskolai tanítónő lépett Simon Karola elé és leendő beszédben méltatta az ünnepeltnek a tanítás és nevelés terén szerzett érdemeit s kartársal nevében üdvözölte huszonöt éves tanítónői jubileuma alkalmából.

Majd Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő mondott ünnepi beszédet és átnyújtotta Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter üdvözlő átiratát örök emlékkül. Azután Kovács Vince az Arad-vidéki Tanítóegyesület, Almási Pál a polgári fiúiskola tantestülete, Robitzek Ágoston dr. a távollévő iskolaszéki elnököknek, Institoris Kálmán nevében fejezte ki elismerését az ünnepelt igazgatónővel szemben. Tabakovits Mária, az Erzsébet-városi igazgatónő, azon volt növendékek nevében intézett beszédet az ünnepelt-höz, akik ez időszakra már mint tanítónők értékesítik a tanügy terén azon tanításokat, amelyeket tőle, mint volt mesterüktől örökölték. Azután az intézet négy osztályának egy-egy fehér ruhába öltözött növendéke lépett az igazgatónő elé és mindegyik saját osztálya nevében hálás szavakkal illette az érzelmek hatása alatt

könyvező Simon Karolát. Végül az izr. növendék-üdvözlő átiratát Almási Pál polgári iskolai tanár olvasta fel. Utoljára az intézet összes növendékel páronként egy-egy virágcsokrot nyújtottak át az ünnepeltnek.

A befejező dal elhangzása után Simon Karola néhány szívből eredő meleg szóval köszönte meg az igazán váratlanul jött, páratlan szép ovációt.

A díszterem minden zugát megtöltötte az ünnepelő közönség, kiknek sorában ott voltak többek között Varjassy Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő, Salacz Gyula kir. tanácsos, Faragó János s. tanfelügyelő, C. écsy Imre ref. lelkész, Kristyóry János kamarai elnök, Ábrai Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgató, Schmidt János dr., Kabdebó Lajos felső kereskedelmi iskolai tanár, Boros Vida főreáliskolai, Somogyi Gyula dr. felsőbb leányiskolai, Almási Pál polgári fiúiskolai igazgatók, Kovács Vince tanítóegyleti elnök, továbbá a tanítók, tanítónők, tanárok és szülők nagy száma.

A polgári leányiskola tantestülete déiben a Központi Szálló dísztermében társasbédet rendezett Simon Karola tiszteletére. Az ebéden sokan vettek részt az igazgatónő tiszteletére és lelkes beszédekben ünnepelték a jubiléumot.

A jubiléus ünnepséget meglepetésszerűleg, nagy titokban készítették elő a rendezők, a közönség köréből mégis igen sokan keresték már fel meleg üdvözlőjükkel Simon Karolát, különösen a nők, a szülők és a volt tanítványok.

Szerencsétlenség a falkavadászon.

Baluljárt huszárszázados.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

A szegedi honvédszázados tisztikaraszombaton délelőtt a szokásos Szent Hubert-napi falkavadászatot rendezte s erre az alkalomra vendégül látta több környékbeli huszárszázados tisztikarát. A vadászon, amelyen az aradi honvédszázados osztály tisztjei közül Makay Gyula százados vett részt, súlyos baleset történt, amiért aztán rögtön megszüntették a vadászatot. A baleset egy kiválóan rokonszenves fiatal tisztet, jeszenitzel Jan. Lovich László I. oszt. százados, császári és királyi kamarást, a szabadkai 4. honvédszázados legkitűnőbb lovasát érte. Jankovich a vadászat alatt leesett lováról és fején súlyos sérülést szenvedett. Állapota nem veszedelmes, de a leggondosabb orvosi ápolás veheti csak elejét a komolyabb bajnak.

A baleset délelőtt fél 11 órakor történt, a szegedi honvédszázados löszerraktára körül. Javában folyt a szórakoztató sport, amikor Jankovich százados a hirtelen fordulónál lebukott lováról. A kapitány testének egész súlyával a fejére, illetve annak baloldalára esett s arcának balfele teljesen eltekült.

A vadászatot azonnal megszüntették s mindenki Jankovich századoshoz sietett. Nyomban beállították a városi kórházba, ahol Kovács József dr. vette ápolás alá. A százados jó darabig aludt s az orvos nem is zavarta pihenését, mert arra okvetlen szüksége volt. Csak később állapították meg, hogy Jankovich százados koponya alapi törést szenvedett. A törés veszedelmes jellegű, de azért nagyon valószínű, hogy a betegség sima lefolyású lesz. A töréssel agyhártyagyulladás is járhat, ezt azonban kizárni látszik a beteg erős szervezete és ellenálló képessége.

Arcának baloldalát két folt borítja s ugyanilyen a bal fül is, amely szintén szenvedett az esés következtében. Kívülről törésnek semmi nyoma sincs, annál kevésbé a sebek. Az erős

ütődés belső törést okozott s az ápoló orvos most annak a gyógyításán fáradozik. A súlyosan sérült százados állandóan magánál van s aránylag jól érzi magát. Állandó nyugalomra lévén szüksége, senkit sem bocsátanak hozzá.

A kórházban adólután folyamán megjelent **Balta Béla** vezérőrnagy, lovassági dandárnok és a huszárezred valamennyi tisztje. A beteghez egyiket sem bocsátották, azonban megnyugtatták a tiszteket bajtársuk állapota felől.

A halujárt százados feleségét értesítették férje sajnálatos balesetéről.

A szerelmes piarista.

Szökés a szegedi rendházból.

Egy leány miatt . . .

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 5.

A szegedi kegyesrendi főgimnáziumnak szenzációja van. Erről beszél az egész város és holnapután talán a pikantériákat kedvelő egész ország is. A főgimnázium egyik talentumos és rokonszenves fiatal tanára, **Szabó Ignác** nem tudta elviselni, hogy távol kell lennie attól a leánytól, kit halálisan szeret és merész elhatározással otthagya a rendet, a katedrát, a tanítványokat és a szerelem szárnyain sietett a szeretett leányhoz.

Szabó Ignácot a váci piarista gimnáziumból az idei tanév elején helyezték át a szegedi főgimnáziumba, ahol a magyar és latin nyelvet tanította. Rendtársai és tanítványai egyaránt szerették a jómodoru, szelíd lelkületű fiatal tanárt, aki kezdettől fogva föltűnést keltett tanítványai előtt, hallgatag és szomorú magatartásával. Tanártársai előtt kevésbé lehetett titok a szomorkodás oka. Szabót nem ok nélkül helyezték el Vácra ilyen messzire. Áthelyezése azért történt, mivel Vácott egy ur család föltűnően szép leányába belészeretett.

Ez a különben oly természetes érzelem megtisztelő lehet a világ szemében bármely leányra nézve, — kivéve, ha a szerelmes férfi reverendát visel. Reverendában mindennap oltár elé léphet az ember, csak éppen a házasság szentségének fölvétele végett nem. Minden további föltűnésnek elejét veendő, **Magyar Gábor** piarista tartományfőnök intézkedésére Szabó Ignác ez év szeptemberében már Szegeden tanította a gimnázistákat.

Ha latin, vagy magyar előadásai alatt valaki figyelmetlen volt, hát ő volt elsősorban a legfigyelmetlenebb. Gondolatai messzi elkalandoztak a „consecutio temporum“ ágas-bogas szabályai mellől és egy szépséges szőke leányka felé szálltak messzi vidékre. A fiatal tanár napról-napra buskomorabb lett. Tanártársaival csak hivatalos ügyekben érintkezett, egyébként üres órát szobájába zárkozva töltötte. Gyakran észrevették, hogy a szemé ki van sírva.

Tegnapelőtt reggel Szabó Ignác nem tartotta meg magyar irodalmi óráját a nyolcadik osztályban. Az igazgató kerestette, de nem találták sehol. Délben az igazgató a postán levelet kapott. A levelet Szabó Ignác írta és azt írta benne, hogy anélkül a leány nélkül egy percig sem tud élni s ezért elmegy utána.

A levél olvastával **Szinger Kornél**, a főgimnázium igazgatója azonnal Budapestre utazott, hogy Magyar Gábor piarista tartományfőnöknek jelentést tegyen a történetekről.

Szabó Ignácnak az a szándéka, hogy a rendből kilépve, valamely világi középiskolában tanári állást foglaljon el és így nőül vehesse szerelmét.

Vádindítvány Plósz Sándor ellen.

Koronaügyész, főügyész, főkapitány vizsgálat alatt.

Megsértették a mentelmi jogot.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5.

Az emlékezetes 1904. december 13-iki képviselőházi események miatt, amelyeknek során az akkori ellenzéki képviselők kiverték az ülésteremből az odarendelt darabontokat, **Plósz Sándor** igazságügyminiszter fölhatalmazása alapján a budapesti főügyészség lázadás címén bünvádi eljárást indított **Bánffy Dezső** báró és huszonegy képviselő ellen. Anélkül, hogy a képviselőház e képviselők mentelmi jogát fölfüggesztette volna, megindult a nyomozati eljárás s a budapesti rendőrség elvezetés terhe alatt idézte és sorra kihallgatta az ügyészség által megvádolt képviselőket. Az eljárást, amely a Ház föloszlatása után is folyt és a Fejérváry-kormány alatt szünetelt, a koalíció kormányrajutásakor **Polónyi Géza** igazságügyminiszter megszüntette ugyan, de ezzel még nem került le az ügy az izgalmas politikai kérdések napirendjéről. Felszinen tartotta az a bejelentés, amelylyel **Bánffy Dezső** és megvádolt képviselőtársai mentelmi joguk megsértését jelentették be, elégtételt kérve a Háztól.

Hosszas tárgyalás után a mentelmi bizottság ma szenzációs határozatot hozott ebben az ügyben. A bizottság megállapította a bejelentők mentelmi jogának megsértését és indítványozza a Háznak, hogy helyezze vád alá **Plósz Sándor** volt igazságügyminisztert, a bünvádi eljárást foganatosító ügyészek ellen pedig, a jelenleg is működő **Székelly** koronaügyészt sem véve ki, valamint **Rudnay Béla** volt rendőrfőkapitány és egy rendőrkapitány ellen, indítsa meg részben a bünvádi, részben a fegyelmi eljárást.

Ha a Ház elfogadja a bizottság javaslatát, úgy ez lesz az első eset Magyarországon, hogy minisztert az 1848. évi III. t. c. alapján vád alá helyeznek s a főrendiház tagjai köréből tizenkét tagu bíróságot alakítanak, amely előtt a képviselőház tagjai közül választott törvényhozók a közvédat képviselik. Sokkal valószínűbb azonban, hogy a Ház nem fogja magáévá tenni a bizottság javaslatát és nem citalja Plósz egyetemi tanszékéből a közjogi bíróság elé. Elég izgalmas szenzációja volna az országnak az is, ha legfőbb közvédlője: **Székelly Ferenc** koronaügyész és ügyvédvizsgáló bizottsági elnök ellen megindítanák a fegyelmi vagy bünvádi eljárást és hasonló sorsra juttatnák **Fongrács Jenőt**, aki a Fejérváry-kormány alatt fölmentését kérte a főügyészi állás alól, kuriai bírónak ment és ebből az állásából **Polónyi Géza** által neveztetett ki ismét budapesti főügyésznek.

A mentelmi bizottság föltűnést keltő határozatáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Bánffy Dezső báró és 21 képviselőtársa tudvalevőleg azzal a panasszal fordult a képviselőházhoz, hogy mentelmi joguk sérelmet szenvedett, mert ellenük lázadás címén büntető eljárást indítottak a képviselőházban 1904. december 13-án

lezajlott események miatt. A képviselőház a bejelentést áttette a mentelmi bizottságra, amely **Kálosi József** előadása alapján több ülésen keresztül foglalkozott a bejelentéssel.

A nagy gondal elkészített és több ivre terjedő előadói javaslat fölött ma döntött a mentelmi bizottság. Az ülésen **Gáll Sándor** elnöklete alatt résztvettek **Kálosi József**, **Hentaller Lajos**, **Szatmári Mór**, **Máriássy Mihály**, **Várady Karoly** és **Hódi Gyula** jegyző. A bizottság zárt ülésen tárgyalta az előadói javaslatot, amely első sorban azt indítványozta: mondja ki a mentelmi bizottság, hogy **Bánffy Dezsőnek** és képviselőtársainak mentelmi joga a bünvádi eljárás megindítása által megsértetett és ennek következtében azt az indítványt terjeszti a Ház elé, hogy helyezze vád alá **Plósz Sándor dr.** volt igazságügyminisztert, minthogy ő rendelte a bünvádi eljárás megindítását lázadás címén **Bánffy Dezső** és társai ellen. A bizottság indítványozza továbbá a Háznak, hogy

Székelly Ferenc koronaügyész,
Pongrácz Jenő budapesti kir. főügyész,
Geguss Gusztáv volt budapesti kir. ügyész,

Rudnay Béla volt főkapitány és **Tóth János** randőrkapitány ellen, akik a bünvádi eljárást foganatosították, részben a büntető, részben a fegyelmi eljárás megindítása iránt tegye meg a törvényes intézkedéseket.

Az előadó javaslatát a mentelmi bizottság — valamennyi szavazattal egy ellenében — elfogadta. Az a bizottsági tag, aki nem-mel szavazott, később kijelentette, hogy nem jól értette a kérdést s ezért szavazott ellene, de egyébiránt maga is hozzájárul az előadó javaslatához.

A gyerekszobából.

— Történelk: Aradmegyében. —

— Már megint veszekedtek, tépíttek egymás haját?!

— Nem, mama, csak szövetkezett ellenzéket játszunk . . .

A vásárhelyi installáció.

Fábry Sándor székfoglalója.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5.

Ma volt **Hódmezővásárhely város** új főispánjának, **Fábry Sándor dr.** nak ünnepélyes beiktatása. Fábryt, aki a szomszédos Békés vármegyének is főispánja, nagy ünnepélyességgel fogadták. Az installáción Aradváros törvényhatósága képviselőiben **Institoris Kálmán** polgármester és **Műlek Lajos dr.** kir. közjegyző vettek részt. Hódmezővásárhelyi tudósítónk a következőket jelenti:

Fábry Sándor dr. Békésvármegye főispánjának ma volt Hódmezővásárhelyt ünnepies installációja. A főispán, a kit Békésvármegye tisztikara teljes számban, **Ambros Sándor** alispánal az élén és mintegy 50 megyebizottsági tag kísért, tegnap délután érkezett Hódmezővásárhelyre. A pályaudvaron **Juhász Mihály** polgármester és a város intelligenciája várta. Megérkezécekor a polgármester szívélyes szavakkal üdvözölte, mire a főispán válaszolt. A bevonulás ezernyi néptömeg sorfalai között díszesebbnél díszesebb magánfogatokon történt. Elől a város pompás négyesfogatáva, a melyen a fő-

Ispán a polgármester jobbán foglalt helyet. A mintegy száz fogatból álló menetet előkelő gazdafiakból álló bandérium kísérte. A főispán megérkezése után a városházán uzsonna volt.

Az installáció előtti estén ismerkedési estély volt az urali kaszinóban, melyen mintegy százan vettek részt. *Juhász Mihály* polgármester felköszöntőt mondott a főispánra, amelyre *Fábry Sándor* nagy tetszéssel válaszolt, megköszönve a szívélyes fogadtatást. Beszédet mondott még *Imre József dr.*, az országos hírű szemorvos és *Institoris Kálmán* Aradváros polgármestere, aki a magyar iparfejlesztéséről beszélt. Utána *Endrey Gyula* orsz. képviselő mondott pohárköszöntőt. Az urali dalárda este 9 órakor szerenádöt adott a főispánnak.

Ma délelőtt volt az ünnepies beiktatás, amelyen a városi tisztikar és a törvényhatósági bizottsági tagok teljes számban, továbbá a békésvármegyeli vendégek és a szomszédos törvényhatóságok képviselői vettek részt. A beiktatási ünnepély az ev. ref. 6-templomban, valamint a róm. kat. templomban tartott istentisztelettel kezdődött. A beiktató díszközgyűlés délelőtt 10 órakor volt.

Fábry Sándor dr. főispán székfoglaló beszédében számos közérdekű, új eszmét vetett fel. Kifejtette első sorban a főispáni eskünek a múlt évben annyira vitatott közjogi jelentőségét, rámutatott arra, hogy a mostani új éra főispánja nemcsak bizalmi embere a kormánynak, hanem annak elveit képest az önkormányzat megőrzésének és delagált érseme. Beszélt a közigazgatás általános feladatairól és meggyőző érvekkel fejtette ki, hogy hazánk fejlődés alatt álló viszonyai között a magyar közigazgatás akkor lesz teljes és nemzeti feladatainak is megfelelő, ha abba egy új hatásköri ágat viszünk bele: a közgazdasági közigazgatást. Az ezzel való kiegészítéssel és szerveinek megteremtésével látja a közigazgatás jövő reformját teljesen meg oldva. Kiemelten foglalkozott a közigazgatás szociálpolitikai feladataival is, kifejtve, hogy az anyagi érsérelmek orvoslása mellett ideális ideszempontokat kell abba belevinnünk, rokonszenvennel kell foglalkozni a néppel, vissza kell hódítani a vezetésére nézve elveszett befolyást. A közoktatás tárgyában hangsúlyozta, hogy bele kell ojtani a gyermekekbe a nemzeti eszmébe vetett hitet, a magyarság providenciális rendelkezéséhez fűződő bizodalmat, a haza iránti kötelességnek tudatát. Unokáink akkor majd nehezebben hagyják itt a szülőföldet. Az anyagi küzdelmek időszaka alatt kitartanak majd és nem vándorolnak ki. Végre rámutatott az egészségügyi feladatok elsőrendű fontosságára a városi törvényhatóságok különleges szükség-eitire.

A nagy tetszéssel fogadott beszédet egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatták.

A díszközgyűlés után a főispán nagy ötven küldöttséget fogadott és minőségikhez volt néhány lekötelező, szíves szava. Déliben négyszáz terítékű banket volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

SPORT.

+ Atléták növendékversenye. Az *Aradi Atlétikai Klub* igen sikeres versenyt rendezett tegnap délután Török Gábor utcai sporttelepen. Növendék tagjai számára a növendék tagok igen szép eredményeket értek el egyes versenyszámokban. A verseny részletes eredménye a következő volt: 100 yardos síkfutás. 1. Röder 29.80 m., 2. Somogyi, 3. Szigethy. Távugrás: 1. Szathmáry 584 cm. 2. Szigethy 498 cm., 3. Steinfeld 485 cm. Növendékek: ritka jó ugrás mindhárom. 1/4 angol mértékes síkfutás. 1. Szigethy, 2. Jorgovic, 3. Somogyi; idő 66 1/4 másodperc.

A képviselőház elnöke és a spanyol etikett.

Konfliktus Ottó főherceg temetésén.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5.

Ottó főherceg temetése alkalmából a bécsi copf ismét kínos kérdést teremtett, amelyet szélteben nagy elkeseredéssel tárgyalnak és alighanem a parlamentben is szóvá fognak tenni. A főherceg temetésén a főudvarmesteri hivatal a képviselőház elnökének, *Justh Gyulának* nem az ő excepcionális közjogi méltóságának megfelelő helyet juttatta, hanem az udvari ceremóniálé szerint a hofrath-ocskák után, e senkik és semmik után akarták sorakoztatni. Miként *Szilágyi Dezső* házelnök korában a pozsonyi Mária Terézia-szobor leleplezési ünnepén nem volt hajlandó a *Frigyes* főherceg által vezetett katonaság után a képviselők küldöttségével a király előtt tisztelni, úgy *Justh Gyula* is inkább lemondott a temetésen való részvételről, sem hogy a maga személyének bántó mellőzésével csorbát ejtessen az általa képviselt magyar törvényhozás méltóságán és felsőbbségén.

Érdekes, hogy a magyar kormány igyekezett a házelnöknek állásához méltó helyet kieszközölni, de fáradozása hiabavaló volt: megtörött a spanyol etikett-szabályokon.

A házelnökség és az udvarmesteri hivatal konfliktusáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Sok bajt okozott már a spanyol eredetű udvari ceremóniálé, ez az avult maradványa a középkornak, amely teljes frissességében divik a Habsburgok udvarában. Legnevezetesebb része ennek az, hogy nem ismer közjogi méltóságot. Az elsőség itt nem az államé, hanem az udvari dignitáriusé. Az udvari cím állapítja meg itt a rangot és nem más. Az udvarnál a miniszter semmi, ha nincs például valami udvari tanácsossága vagy egyéb nagy ordója és bármennyire is álljon az élén a magyar országgyűlés akármelyik házának: jó hátra kerül a Hof-nál, ha udvari rang- és cím nélkül leledzik.

A spanyol ceremóniálé egész sor konfliktusnak volt szülőke és úgy látszik, hogy megint készül ilyen eset. *Ottó* főherceget, aki mint királyi herceg főrend és így tagja az országgyűlésnek, holnap temetik. Helyet adtak tehát a temetésén a magyar képviselőház elnökének is, aki főhercegi temetésén a képviselőházat képviselni szokta. Bécs-ből jelentik, hogy *Ottó* temetésén a képviselőház elnökét a valószínű belső titkos tanácsosok után helyezték, azzal a megokolással, hogy *Justh Gyula* nem titkos tanácsosa a felségnek. Ugyancsak ez a bécsi forrás közli, hogy ma délelőtt üzenetváltás folyt a magyar miniszterelnökség és a király személye körüli miniszterium között épen e sorrend miatt, mert *Justh Gyula* házelnök kijelentette volna, hogy csak abban az esetben vesz részt a temetésén, ha neki

közjogi méltóságához illő és méltó helyet biztosítanak.

Egy újságíró kérdést intézett *Justh Gyulához*, vajjon résztvesz-e *Ottó* főherceg temetésén, mire az elnök tagadó választ adott. Az okra nézve nem nyilatkozott ugyan, de bizonyos, hogy azért nem megy el a temetésre, mert nem sikerült a főudvarmesteri hivattal a konfliktust úgy megoldani, hogy abból sérelem ne essék a magyar nemzet törvényhozásának presztizsén.

Három gyilkosság Aradmegyében.

A boszu áldozatai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

Rövid pár nap alatt három gyilkosság történt Aradmegyében: *Mikalaka*, *Kerülő* községekben és a kisjenői főhercegi uradalomhoz tartozó somosi erdőben. Mind a három gyilkosság boszúból történt. A kisjenői és a kerülői gyilkosságok áldozatai azonnal meghaltak. A mikalakai büntény áldozata még él ugyan, de valószínű, hogy a holnapi nap már nem találja az élők sorában. A három gyilkosságról az alábbi tudósításunk szól:

Röviden jelentettük már, hogy *Barna János* zarándi napszámot, aki két társával a somosi erdőben fát vágott, csütörtökön éjjel ismeretlen tettes agyonlőtte. A lövések zajára *Barna* társai az erdőből a községi előjáróság-hoz futottak, ahol bejelentették az esetet, mire csendőrs ment ki a helyszínre és beszállították a községbe *Barna* holttestét, amelyet ponteken *Borsós Béla dr. tb.* főorvos és *Patkós Gábor dr.* járási orvos felboncolták és megállapították, hogy *Barna János*nak egy golyó a fejébe, a másik pedig az oldalába fuódott a mindkét lövés feltétlenül halált okozó volt.

A csendőrség még az éj folyamán megindította a vizsgálatot, annak kiderítésére, hogy ki követte el a gyilkosságot. A széles mederben folytatott vizsgálat ma eredménynyel is jár. *Kupec Márton* járási őrmesternek sikerült a tettest *Barna János* unokaöccsének, *Barna Vaszilának* személyében közrekerítenie. A fiatal gyerek bevallotta, hogy a gyilkosságot boszúból követte el.

A gyilkosság oka a következő: A meggyilkolt *Barna János* és fivére *Jakab* már évek óta rossz viszonyban voltak egymással. A civódás a testvérek között azért tört ki, mert közös házuk volt, amelyet *Barna Jakab* magának szeretett volna megszerezni. *Barna János* azonban nem volt hajlandó házrészét átengedni és ebből kifolyólag állandóan zsörtölődött a két testvér.

A múlt héten *Barna János* napszámába ment a soborsini erdőbe. Öccsének fia *Vaszil* akkor elhatározta, hogy eiteszi láb alól nagybátyját. Szándékáról nem szólt apjának, aki ilyenképen nem is tudott a gyilkosságról, amelyet csütörtökön éjjel fia elkövetett.

A gyilkost a csendőrség holnap átkiséri az aradi kir. ügyézség fogházába.

A második gyilkossági eset vasárnap este történt egy mikalakai korcsmában. *Todoszics Pável* mikalakai földműves együtt mulatott *Blázs Pável* földművessel. *Blázs* régi haragosa volt *Todoszics*nek és mulatozás közben kitört belőle a régi harag. A két ember hosszabb szóváltás után verekedni kezdett és eközben *Blázs* kést rántott, amelyivel *hasbaszarta* ellenfelét, aki eszméletlenül rogyott össze.

Todoszics még az éj folyamán beszállították Aradra a közkórházba, ahol ma reggel mű-

tétet végeztek rajta. Tudoszle most élet és halál között lebeg és valószínűleg nem éri meg a holnapi napot. Bázs Pávelt letartóztatták.

A harmadik gyilkosság szintén vasárnap este történt Kerülő községben. Egy ismeretlen tettes éjszaka agyonlőtte Herló Gyula földmivest. A községben gyanítják, hogy a gyilkosság boszúból történt és sejtik is, hogy ki követte el. Eddig azonban letartóztatás nem történt. Herló holttestét ma délelőtt felboncolták és megállapították, hogy a golyó rögtön halált okozott.

Az állami költségvetés után.

— Amelyben Arad semmit se kap. —
Kormánytól, hogyha fele áll is,
Szegény Arad nem lát haszont;
A rezsim akár liberális,
Akár a durva darabont,
Akár negyvennyolcas a kormány,
Mind más-más városnak arat,
S minden kormány alatt egyformán
Arad —
Lemarad.

Kegyelem Hegyi Antalnak.

Szabadulás a Csillagbörtönből.

Vissza Amerikába.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 5.

A szegedi csillagbörtön legnevezetesebb rabja ma kiszabadult. Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, ma megérkezett az igazságügyminiszterhez a kabinetirodából a legfelsőbb válasz Hegyi Antal volt csongrádi plébános kegyelmi kérvényére. A király megkegyelmezett Hegyinek, a kit Polónyi Géza igazságügyminiszter távirati intézkedésére nyomban szabadon bocsátottak. Most mi sem áll utjában, hogy Hegyi visszatérjen Amerikába azokkal az apácákkal, a kiket amerikai misszióra szerződötetett.

Hegyi Antalt július 14 én tartóztatták le, amikor Amerikából hazajött. Hegyi ellen ugyanis két jogerős ítélet volt és azok elől Amerikában menekült. Ellátották két hónapi börtönrre magánlakásért, mert kilenc évvel ezelőtt a püspöki adminisztrátort kidobta a csongrádi plébániáról. Hegyit ugyanis Schussler Konstantin püspökkel való konfliktusa miatt felfüggesztették, s amikor a hercegprímás állásába visszahelyezte, fölrohant a plébániára, ahonnan kilökte az oda-rendelt adminisztrátort. Ezen kívül három hónap államfogház büntetést is szabtak ki rá, izgatás vétségéért. Hegyit egyszer a csendőrök kiverték a csongrádi közgyűlési teremből és akkor a lelkész dühében így kiáltott a parasztok felé:

— Ne engedjétek, hogy ezek a kakastollas betyárok megöljék engem. Ussétek agyon a csendőröket!

Amikor Amerikából visszajött, ezt a két jogerős ítéletét egyesítették és ekkor nyolc hónapi börtönt kapott. Közben aztán a többi bűnpöreit is letárgyalták, de ezekben felmentő ítéletet hoztak, ami ellen a királyi ügyész a táblához fellebbezett.

A múlt hónap végén a csongrádi közgyűlésből küldetés jött Polónyi Géza igazságügyminiszternél és a király elé terjesztendő kegyelmi kérvényt nyújtották át Hegyi Antal érdekében. Ezt a kérvényt az igazságügyi miniszter véleményezés végett elküldte a szegedi büntető törvényszékhez és a kir. ügyészséghez.

A törvényszék zárt ülésen pénteken foglalkozott az ügygel Pókay Elek táblai-bíró elnökletével; a tanács tagjai voltak: Magyar János

dr. és Schula Teofil dr. Az ügyet Schula bíró referálta, aki fölvásolta írásos véleményét, amelyben kegyelemre ajánlja Hegyit, aki testileg és lelkileg teljesen megtört. A tanács elfogadta a javaslatot és pártolás végett nyomban elküldte az ügyészségnek és a főügyészségnek, amely hasonló véleményrel látta el azt. A határozat még aznap fölment az igazságügyminisztériumba, ahonnan a kabinetirodába került és ma már ellintéztet is nyert.

Hegyivel beszélt egy újságíró és megkérdezte, hogy mi a szándéka a jövőre nézve?

— Visszamegyek Amerikába. A hűveim hívnak, várnak és én nem mondhatok ellent.

Hegyi a börtönben is állandóan levelezett amerikai hűvel. A királyi kegyelem folytán Hegyi most már teljesen szabad és minden bűnyügye megszűnt, mert a főügyészség is visszavonta a múlt hónapban hozott fölmentő ítélet ellen bejelentett fellebbezést.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Vig őzvegy, operett. (Bérlét B.)
Szerda: Az államtitkár ur. vigjáték. (Bérlét C.)
Csütörtök: Troubadour, opera. Márkus Aranka vendégfőlépt. vel. (Bérlét A.)
Péntek: Rákóczi zászlója, melodráma. A regéi kisharang, ünnepi színjáték. A bujdosók, drámai költemény. Diszjeladás. (Bérlétszűnet A.)
Szombat: A milliárdos kisasszony, operett. Bemutató előadás. (Bérlét B.)

Ipamuram.

(Népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Major Simon. — Bemutató előadás.)

A népszínmű kora lejárt. Nem kell ezen siránkoznunk. Más a korszellem, más izlések uralkodnak, mint a Falurossza, A cigány fénykorában. Ma a verisztikus iránynak hódolunk, ultra dekadencia a színművészetben, patológikus mutatványok egy szindarab keretében, ezek vonzanak, izgatnak és hatnak az idegekre.

Népszínmű kísérletezésekkel lehetetlen manapság hatást elérni. A nép keresetlen, avagy pedig cikornyás nyelvezete untat, a minden alkalomszerűség nélkül énekelgetett népdalok komikus hatást tesznek, a naiv humor szánalmas, szóval nincs mit rajongnunk az újabb népszínmű-termékekért. Akkor talán szívesen vennék a népszínműveket, ha valamelyik speciális népszokás megjelenítését céloznák, de, hogy paraszt gunyában deklamáljanak modern társadalmi ügyeket, ez nem lehet célja a népszínmű-írásnak.

Major finom „Ipamuram“ című népszínművének egyik legnagyobb hibája maga a mese. Az após szerelmes lesz menyébe és mikor egy önfeléd pillanatban meg akarja ejteni, betoppan a fia és ekkor a menyecske, egy urí dámt megcségyenítő leleményességgel azzal vádolja magát, hogy az após tetten érte a szeretőjével és ezért megfenyítette.

Rogozinak, a szerelmes apósnak frakot kellett volna ölteni. Kapossy Józsa, ifjabb Rogoziné urhölgynek az ötletességéből tanfolyamot kellene nyitni és ifjabb Rogozinak szegyeinte kellene magát, hogy ilyen nagyra nőtt és mégis olyan pipogya. Az ipamuram egyetlen élce, hogy egy Boros nevű urnak a felesége bábaasszony, ezt ötvenszer mondják el a darabban és hogy Boros ur legjobban szereti nevének három első betűjét.

Hát kérem ennél különb élceket mondanak a Molnár és gyermekébe és a közönség mégis szüntelenül sir. Az ipamuramnak előnyére legyen mondva, hogy a komoly jelenetekben megkülönböztet mulatott a közönség. Az egész darabban egyetlen népszínmű-jelenet van. Verseny kukoricamorzsolás a második fel-

vonásban, mikor a szerző utasítására az összes fő és mellékszereplők egy vagon kukoricát kötelesek lemorzsolni. Ez a jelenet aratta különben a legnagyobb sikert.

Az ipamuram Hunyadi adta szomorú lemondással, Rogoziné szerepében Kapossy Józsa tulságos elevenségével nem nagy tetszést aratott. Szépen énekel pár népdalt, amiért szívesen megtapsolta a közönség. Kedves és diszkrét volt H. Harmath Józsa Zsuzsa szerepében, kellemesen énekel és a közönség lelkesen ünnepelte kedvencét. Úgyes alakítást nyújtott Zalay Margit, Kenéz Julis ellenszenves szerepében. Ifjabb Rogoziné hálátlan szerepét Keszler adta. Nem rajta mult, hogy mitsem csinálhatott belőle.

A bemutató előadás minden hatás nélkül zajlott le. H. G.

* Színház hírek. A heti műsor változatos-ság tekintetében semmi kívánni valót sem hagy hátra. Színmű, operett, opera, bemutató előadás szerepelnek műsoron. Egyik érdekessége lesz a heti műsornak a szerdal előadás. Az államtitkár ur című vigjátékban Szendrey Mihály játsza a címszerepet. Ez egyik legjobb szerepe Szendreynek. Csütörtökön vendégszerepel Márkus Aranka operaénekesnő Troubadourban. Pénteken diszjeladás lesz. A bérlétszűnetben tartandó előadáson kerül bemutatásra Herceg Ferenc A bujdosók és Sedvay Gyula A regéi kisharang című Rákóczi korában játszó színdarabja. A bujdosók A regéi kisharang két felvonása közt kerül színre; prologkópen a Rákóczi zászlója című melodrámat adják elő.

* Bakonyi Károly és Kacsóh Pongrác új darabja. A János vitéz szerzői új darabot írtak a Király Színház számára. Magyar tárgyú ez az új munkájuk és a magyar história egyik legnagyobb alakját, a legendás szeretettel övezett Rákóczi Ferencet vallja hősné; címe is: Rákóczi. A szöveg, amely a fejedelmet a bécsi udvarból végig vezet egész harci pályafutásán, Lengyelországba való meneküléséig; erős drámai helyzetek mellett sok romantikus és drámai jelenetet ad, a muzsika pedig továbbfejlesztése a Kacsóh Pongrác diadalmasan megkezdett, népies motívumaiban és feldolgozásában egyaránt tiszta magyar zenét adó programjának. A Rákóczi, amelyre a Király Színház a két kiváló szerzőt, már csak a János vitéz sikere folytán is megillető különös gondtal és minden erőfeszítéssel készül, még e hónap folyamán színre fog kerülni és egyben alkalmat ad a színház új primadonnájának, Kürty Klárának, hogy hálás szerepben bemutatkozzék.

* Az erkölestelenség ellen. Némely párisi színházban olyan darabokat adnak mostanában, amelyek előadása alatt a legöregebb boulevardkoptatók is elpirulnak. A Vous n'avez rien à déclarer? című vigjátékot a Theater des Nouveautaban mutatták be. A darab, amelyet állandóan zsúfolt házak mellett adnak, egy expressz vonatban játszódik le. Fia-tal házaspár nászutja. A szerelmeseket egy goromba finác minduntalan megzavarja. A második felvonás a Palais Royalban egy könnyelmű hölgy háló és fürdőszobáját mutatja be „La petite Angèle“, a Bouffes Parisien szubrettje ez a hölgy, akinek lakásán megfordul az egész mulató Páris. Ismert államférfiak, művészek maszkjában jönnek-mennek a színészek és olyan jeleneteket látunk, amelyeket fényképen bármely állam ügyészsége elkoboztatna. A nászutázó férj is a szép színésznő hálójába kerül. Bonyodalmak. A végén a menyecskeből kokott lesz, a kokottból erkölcsös szigorú urhölgy. A francia sajtó a legesebb hangon támadta a darabot. Ez a vigjáték — írja Emáuel Aréne a Figaróba — olyan hitvány, hogy ha reggelinél mondáná el valki a meséjét, úgy kirugnam a szobából. A cezurának közbe kell lépnie! — Így ír Emáuel Aréne, akiről legnagyobb ellenségei sem állíthatják, hogy moralis

ta lenne. A közönsége azonban úgy látszik, ez egyszer nem hallgatott a sajtóra. És éről estére zsufolásig megtelik a Nouveaute színház. . . . Es mérget vehet rá bárki, hogy ez a kitűnő darab nagyon rövid idő alatt „diadalmasan fogja bejárni az összes magyar színpadokat.”

Sternberg a királyról.

Nagy botrány a Reichsrathban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5.

A bécsi Reichsrath ma ismét nagy botrányok színhelye volt, amelyeket az alldeutsch képviselők rendeztek a parlamentarizmus nagyobb dicsőségére. A botrányok után Sternberg Albert gróf hosszabb beszédet mondott, amelyben már nem is az udvari klikknek, hanem egyenesen a királynak rontott, szokott élességével, kiméletlenséggel és — tagadhatatlanul — nem ötletesség nélkül.

A képviselőház üléséről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Ottó főherceg elnöki elparentálása után Gessmann sürgősségi indítványt terjeszt be a választási reform kérdésében. Az alldeutschok óriási lármával fogadják a beszédet. Schönerer, Malik, Stein és Berger, a keresztényszocialisták padjához szaladnak és elárasztják a szónokot gyalázó kifejezésekkel:

— Ez az ember tele zabálta magát közpénzekből!

— Ilyen bagázs! Valamennyit megfizették és megvesztegették!

— Zsidók és papok okaszták fel magukat!

Hasonló módon megakadályozták Susterics képviselő beszéde elmondásában. A pártok azonban előzetesen hozott határozataik értelmében nem reagáltak az alldeutschok piszkolódására, amelyre el voltak készülve.

Sternberg Albert gróf rendkívül érdekes beszédét ismét Schönbrunnra adresszálta és folyton a király személyével foglalkozott. E mondta, hogy ő ellensége a választási javaslatainak, melytől a korona a békét várja. Schönbrunnban ugyanis a békének krónikus szükséglete uralkodik. E béke árát nem mérlegelik. Schönbrunnban az a jelszó: Ameddig élek, békét akarok, ami halálom után következik, az nekem egészen vurst. Ez az après moi le déluge politikája.

— Nem tudom — folytatta Sternberg — hogy vajjon elérje a korona ezt a békét, mindenesetre remény van arra, hogy a szűlés a Házban igen nagy lesz és ebből Schönbrunn részére bizonyos béke származik. Az általános választói jog alapján alakult parlamentnél a kormány — ugy mint Magyarországon — törekedni fog kitüntetések és kinevezések eladása által sok pénzt összegyűjteni és a csécselést a választásokon megvásárolni. A parlament kinövésait és a kormányzati erkölcsatlenséget orvosolni kell.

Az elnök a kifejezésért rendreutasítja Sternberget, aki ezután így folytatja beszédét:

— Ameddig a konzervatív körök beszédei és cselekedetei objektív megítélésre nem találhatnak, addig bármilyen választási rendszer mellett a konzervatívok a schönbrunni becstelenség gyáva korrupció áldozatai lesznek. Megengedem, hogy ha engem a királyhoz hívtak volna, én is gyöngye lettem volna annak az öreg, szerencsétlenség által megtört embernek láttára. Ezért törvényekkel kell a parlamentarizmust az abszolutizmus ellen megvédeni.

Ottó főherceg temetése.

A koporsó a Burg-kápolnában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5

Kedden délután négy órakor fejedelmi pompával temetik el Ottó főherceget a kapucinusok sirboltjába. A halottat ma éjjel a Burg-kápolnába vitték, ahol kedden délelőtt két óra hosszáig megengedik a közönségnek a ravatal megtekintését. Távirataink a következőket jelentik:

Bécs, november 5 Ma estig az augarteni palotában volt az elhunyt Ottó főherceg koporsója. A ravatalra, amely az augarteni kastély első emeleti nagy szalonjában volt, rengeteg sok koszorú érkezett; többek között az özvegy főhercegnasszony koszorúja, továbbá a két fiú, amelynek fehér-piros széles szalagján arany himzéssel a következő felírás olvasható: „Szeretett fiadtól — Károly és Miksa — Ferenc Ferdinánd főherceg koszorúján csak ez a két név van: „Zsófia — Ferenc”.

A halott orrát, a bebalzsamozás alkalmával viaszkból készítették el. (A főhercegnek két év óta ezüst orra volt.) A magyar lovasági tábornoki egyenruhában, kezében a keresztel fészék az érckoporsóban.

A tompán a német császárt második fia, Eitel Frigyes herceg képviseli. Frigyes Agost szász király személyesen érkezik Bécsbe. A bajor királyi házat Lipót bajor herceg képviseli.

Ottó főherceg halálával az augarteni kastély teljesen üresen fog állni. Ugyanis az özvegy főhercegnasszony Lejos Viktor főherceg, a királyi fivérének Schwarzenbergplatz 1. szám alatt lévő palotájába fog költözni. Lejos Viktor főherceg, aki már hosszabb ideje a Klesheim-kastélyban lakik, ezt most állandó lakhelyül szemelte ki. A Schwarzenbergerplatzon lévő palotát eleinte az elhunyt főherceg fiának, a 19 éves Károly Ferenc József főhercegnek szánták. A főherceg azonban, aki a 7. dragonyoezred főhadnagyja, a jog- és államtudományokat Prágában hallgatja, ott hosszabb időt fog tölteni s így a kastélyt most Mária Jozefa özvegy főhercegnasszony foglalja el.

Bécs, nov. 5. Eitel Frigyes porosz herceg ma reggel ideérkezett. A herceget a pályaudvaron ő felsége, a német nagykövet, a nagykövetség személyzete és a díszkíséret fogadta. Az uralkodó és a herceg közötti üdvözlés igen szívélyes volt. Kétezer is megcsókolták egymást. A bemutatások után ő felsége és a herceg a Hofburgba hajtottak. A herceg minden hivatalos jellegű fogadtatásról lemondott.

Albrecht és Urib württembergi hercegek, továbbá a szász gárdalovas ezred egy küldöttsége is ideérkezett.

Budapest, nov. 5 Wekerle Sándor miniszterelnök, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf, Jekelfalussy Lajos és Zichy Aladár gróf miniszterek ma este Bécsbe utaztak, hogy Ottó főherceg holnap temetésén résztvegyenek. A kormány tagjai még holnap este visszaérkeznek Budapestre.

Bécs, november 5. Az augarteni kastélyból a halottat ma éjjel 1/211 órakor a Burg kápolnába szállították. Az átszállítás nagy pompa közepette történt. A menetben a katonaság is részt vett. Mielőtt a Burgba vitték, a halottat előbb beszentelték. A menet az Augarten-Strassen, Augartenbrücken át a Schotten-, Ferenc és a Burgringen keresztül a Burgba bevonult s a követségi lépcsőház előtt állott meg. Itt az elhunyt kívánságához híven, kiválógotott uhános altisztek leemelték a koporsót a halottas kocsirol s a vállakon a lépcsőcsarnokba

vitték. A halottat Mayer dr. udvari püspök fogadta. A fogadás után a Burg kápolnában felállított díszes ravatalra helyezték a koporsót. A Burg kápolnában újra beszentelték a halottat, ami után az elhunyt főherceg udvarmestere, Dauhowsky báró átadta az érckoporsó kulcsait Lichtenstein herceg főudvarmestereknek. A kulcsok átadása után a jelen voltak eltávoztak.

A kórus.

— Wekerle szombati beszéde után. —

Wekerle
Polonyi
Szemere Miklós
A rendőrség
Bod Elek
Vilmos császár
A köpenicki polgármester
A turf-bárók
Ismeretlen helyen tartózkodó Szelle József

— Mindennek az utolsó az okai!

Elégtétel a szerbeknek.

Betiltották az egyetemi ifjak fáklásmenetét.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5.

Elégtételül azért a méltatlan eljárásért, amelyet a szerbiai küldöttséggel szemben az orsovai Rákóczi-ünnepen tanusítottak, a budapesti egyetemi ifjuság Kossuth-szövetsége fáklásmenetet akart rendezni a budapesti szerb konzulnak. A fáklásmenet eszméje azonban sehogysem tetszett Wekerle Sándor miniszterelnöknek és természetesen sikerült is kivinnie, hogy a rendőrfőkapitány tiltsa be az ifjuság szimpátiájának tüntető nyilvánítását.

A fáklásmenet betiltásáról az alábbi távirati tudósítás számol be:

Az egyetemi ifjuság az orsovai botrány miatt ma este fáklásmenetet akart rendezni a szerb konzulátus tiszteletére. A Kossuth-szövetség ezért engedélyt is kért a főkapitánytól a menet megtartására.

A tegnapi nap folyamán azután Wekerle Sándor miniszterelnök magához citálta Ajtay K. Sándor dr. egyetemi rektort, aki a kihallgatás után beadványt intézett a főkapitányhoz, hogy a fáklásmenet megtartását ne engedélyezze.

A rektori beadványnak meg is volt az eredménye: Buda Dezső főkapitány betiltotta a tervezett fáklásmenetet. A Kossuth-szövetség ma délután kapta kézhez a főkapitány végzését, amely furfangos és érthetetlen indokolással azt mondja, hogy a menet azért nem engedélyezhető, mert a Kossuth-szövetség jóváhagyott alapszabályokai nem bír, mint egyesület nem létezik és a használt címe sem létezik.

A tendenciózus végzés óriási főlháborodást kelte az ifjuság körében. A Kossuth-szövetség ilyen negilgálásra teljesen érthetetlen. A szövetség ellen eddig senkinek sem volt kifogása s a nemzeti ellenállás idején a szövetség a nemzeti eszme kiváló támasza volt. A szövetség hír szerint megfellebbezi a főkapitány végzését a belügyminiszterhez.

Későbbi távirat jelenti:

Ma este nagyszámu egyetemi polgár gyülekezett a Reviczky-téren, majd bevonultak a Kossuth-szövetség helyiségébe, ahol tiltakoztak a véleménynyilvánítás megakadályozása miatt. Innen a Kossuth Lajos utcába mentek, hangosan éltelve a magyar-szerb barátságot. Végül száztagu küldöttség ment a szerb konzulhoz, a kinek távollétében neje köszönte meg a szívélyes ovációt.

HIREK.

— **Uj takarékpénztár Aradon.** A mint hírlík, Aradon *uj takarékpénztár* alapításának tervével foglalkoznak. A takarékpénztárt részvénytársasági alapon, alaptőkéjét pedig *ötszáz ezer koronára* tervezik s a címe *Arad-városi Takarékpénztár* lenne. A szervezők között egy ismert előkelő szőlőbirtokost, egy földbirtokost, egy ügyvédet, egy orvost és több köztisztviselőt emlegetnek. A mennyiben a szervezés munkája eredménnyel folytatódik, akkor, mint hírlík, legközelebb már kibocsátják a takarékpénztár aláírási ívét.

— **A sajtóiroda főnöke a királynál.** Bécsből táviratozzák: A király a mai általános kihallgatások során *Abbrányi Kornél* miniszteri tanácsost, a miniszterelnökségi sajtóosztály főnökét is kihallgatáson fogadta.

— **Nyugdíjazások a Kurián.** Budapestről jelentik: Legfőbb bíróságunknak több tagja legközelebb nyugalmába vonul. A nyugdíjaztatásukat kérik: *Mikó Miklós*, *Nagy Sándor*, *Jókuthy Albert*, *Kovács Antal* és *Pichler Lpót* kurialbrák. A felmentésük néhány nap múlva jelenik meg a hivatalos lapban.

— **Tizenötmillió gyáralapítás Magyarországon.** Nagyszabású gyáralapításról ad hirt egy bécsi pénzügyi szaklap. E szerint *Mautner Izidor*, a rózsahegy-i fonó- és szövőgyár tulajdonosa, akinek nevét a parlamentben, a hazai ipar támogatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával is fölemlítették, a *Hazai Bank*-kal, a bécsi *Mautner testvérek* céggel és az *Oesterreichische Bodencreditanstalt* tal együtt *Londonon tizenöt millió korona alaptőkével* textilgyárat létesít. Az új gyár állami támogatására nézve a magyar kormányval megindították a tárgyalásokat.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** *Lócs* Résző tanácsos összehívta a pénzügyi bizottság tagjait folyó hó 8-án, esütörtökön d. u. 5 órakor tartandó ülésre. Tárgy: *Herold Gyula* kérvénye a vasúti építéséhez szükséges s az ő tulajdonát képező zsigmondházi telek megvétele iránt.

— **Zichy Jenő mentelmi ügye** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A képviselőház mentelmi bizottsága ma publikálta gróf *Zichy Jenő* gróf mentelmi ügyében hozott határozatát. A bizottság a mentelmi jog megsértését nem látta igazoltnak.

— **Sorozás Aradon.** A város háza folyosóján ma élénk élet uralkodott. Ma volt az 1906. évi sorozás első napja. Összesen 349 első korosztálybeli hadköteles állott a sorozó bizottság elé, akik közül 128 vált be, míg a többit „derzeit untauglich“-nak nyilvánították a katonarvosok. A város részéről a sorozásnál *Kódas Kálmán* főjegyző, *Tisch Mór* dr. tb. főorvos és *Nagy Ottokár* katonai tanácsnok voltak jelen. Holnap a második korosztálybeliek kerülnek sor alá.

— **Andrássy és az Akadémia** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Közel nyolc hónapi bizottságolás és több rendbeli egymással ellenkező javaslat és elmélkedés után, a Magyar Tudományos Akadémia ma rendkívüli nagygyűlést tartott, amelyen az Akadémia nagy díját *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszternek ítélte oda „A magyar állam fenmaradásának és alkotmányos szabadságának okai“ című munkájáért. A nagy díj odaítélésének története eléggé érdekes. A művek elbírálására kiküldött bizottság március havában azt a jelentést terjesz-

tette a plénum elé, hogy nem talált megjutalmazásra alkalmas művet, miért is csupán a *Marczibányi-féle* mellékjuttalomnak kiadását hozta javaslatba *Földes Béla* egyetemi tanárnak egy közgazdasági munkájáért. A nagygyűlés azt a jelentést nem vette tudomásul, hanem utasította a bizottságot, hogy kutasson a magyar tudományos irodalomban megfelelő munka után. A bizottság erre a nagy díjnak megosztását hozta javaslatba *Concha Győző* egyetemi tanár „Politiká“-ja és *Andrássy Gyula* gróf fentemlített műve között. De a nagygyűlés ezt a javaslatot sem fogadta el, mert a díjat *osztatlanul* akarta kiadni. Erre a határozatra hozta javaslatba a bizottság *Andrássy* művének megjutalmazását, amit az Akadémia ma el is fogadott.

— **A pápa beteg.** A római „Stampa“ X. Pius pápáról leíró dolgokat közli. Az ország szerint a pápa kedélybeteg. A magánkihallgatásokat, ha csak lehet, kikerüli, míg uralkodásának első éveiben sűrűen fogadott. Nagyön nehezére esik a beszélgetés. Csak küldöttséget, zarándokcsapatokat fogad, de ezeknek is külön megmondják, hogy csöndben maradjanak, ha a pápa megjelenik közöttük. A pápa nővéreinek is meghagyták, hogy ajánlatokkal, kérésekkel ne zavarják X. Pius nyugalmát. A pápa keveset dolgozik, komor kedvű mindig, korán kel ugyan, de csak azért, mert nem tud aludni. Naphosszat folyton imádkozik. A Vatikan ügyeit most három-négy ember intézi. X. Pius alig vesz tudomást még a fontosabb ügyekről is.

— **Ankét a löverseny-ügyben.** Budapestről táviratozzák: A löversenyfogadások ügyében a földművelésügyi miniszteriumban ma ankét volt, amelyen azonban nem tűnt még ki, hogy miféle reformok várhatók. *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy az ankvéten elhangzott beszédeket megfontolás tárgyává fogja tenni és a kidolgozandó reformtervezetnél a javaslatokat fel fogja használni.

— **Tiszti főszemle.** A közös hadsereg kötelékébe tartozó aradi tartalékos tisztek és hivatalnokok fölött ma délelőtt tartották meg a vérban az évi főszemlét. A szemlét *Buchmann Miklós* százados vezette. A tartalékos honvédtisztek szemléje a honvédségi laktanyában volt.

— **Házasságok.** A következő értesítést vettük: *Kovács Mariska* és *Krenner Géza* dr. ügyvéd tudatják, hogy esküvőjük folyó hó 15-én reggel 7 órakor lesz Aradon a főtisztelendő *Minorita* atyák templomában. Arad 1906. november.

Ludvigh Lajos, az *Andrényl Károly* és *Fiacóg* irodaalkalmazottja november 18-án köt házasságot *Szilágyi Iona* kisasszonnyal, *Szilágyi János* tekintélyes aradi lakatosmester leányával.

— **Érdekes örökségi pör.** Bécsből táviratozzák: A bécsi országos törvényszék legközelebb érdekes pört tárgyal, amelynek előzményei a következők: *Kalina Anna* volt híres *Burgzini* néznő néhány évvel ezelőtt férjhez ment egy *Böhm* nevű gazdag magánzóhoz. Böhm nemsokára meghalt anélkül, hogy két millió koronát tevő vagyenéről végrendeletet volna. Az osztrák törvény szerint a végrendelet nélküli elhalt férj után a feleség a vagyon egy harmadát, a férj rokonai pedig két harmadát öröklik, a magyar törvény szerint pedig éppen megfordítva áll az örökösödési arány. Böhmnek egyetlen nővére van, *Deutsch Antalné*, a *Pester Lloyd* közgazdasági rovatvezetőjének felesége, aki az özvegygel együtt *Bachrach* dr. hírnévű bécsi ügyvédhez fordult jogtanácsért. *Bachrach* azt tanácsolta, hogy miután vitás itt a magyar állampolgarság kérdése is, forduljanak

magyar ügyvédhez is. Időközben a bécsi határkereskedelmi bíróság úgy döntött, hogy *Kalina* az örökség egy harmadát és *Deutschné* annak két harmadát kapja. Nemrégben az özvegy nőül ment *Vitrovsky* dr. ügyvédhez, aki újból fölvette a pört, rámutatván, hogy felesége akkor, amikor férje meghalt, magyar állampolgár volt, igénye a magyar jog szerint bírálendő el és két harmadrész illeti az örökségből. *Vitrovsky* egyúttal kártérítési pört indított *Bachrach* dr. ellen, aki helytelen jogi tanácsával feleségét a Böhm-vagyon egy harmadával megkárosította. Bécsi jogászai körökben nagy föltűnést kelt a pör úgy, hogy *Bachrach* már kénytelen nyilatkozni a rapu áctóját aláíró ügyben. *Bachrach*, aki tudvalevőleg *Koburg Fülöp* hercege, jogtanácsosa is, nyilatkozatában elmondja, hogy érdemben nem nyilatkozik, de vállalja a felelősséget, mert nem károsította meg *Vitrovsky*-nél, aki szerinte nem is szenvedett kárt.

— **Clemenceau premiérje.** Párisból táviratozzák: Oriási érdeklődés mellett nyitották meg ma a képviselőházat. Soha oly nagy érdeklődés nem volt, mint a mai ülés iránt. Különösen *Clemenceau* miniszterelnök és *Piquart* hadügyminiszter állottak az érdeklődés középpontjában. A karzati jegyeket már tizennégy nappal ezelőtt elkaptokták és a karzat zsufolásig megtelt. *Brisson* elnök megnyitó beszéde után *Clemenceau* feszült figyelem között felolvasta hosszú programját, amelynek főbb pontjai a következők: 1. Az elkülönítési törvény végrehajtása. 2. A tanítás világiatása. 3. Az egyházi béke fentartása. 4. A halálbüntetés eltörlése. 5. A haditörvényszék eltörlése. Ebben a kérdésben az a nézete a kabinetnek, hogy a katonai felelősség példáját felülről kell megadni. A képviselőház a miniszter javaslatát *óriási többséggel elfogadta*.

— **Mibe került a villamos sztrájk?** A budapesti villamos vasutak alkalmazottainak sztrájkja október 25-én délelőtt kezdődött és október 31-én teljesen véget ért. E hetedfél nap alatt sem szünetelt teljesen a forgalom, sőt október 29-31-ig meglehetősen nagy volt a forgalom. Mázis ez a pár napl sztrájk igen nagy apadást idézett elő a két villamos vasut bevetelében, melyek pedig az idén hónapról-hónapra jóval nagyobbak voltak, mint tavaly. Így — amint a *Hírel* írja — a Budapesti Központi Vaspályatársaság összes bevétele január 1-től szeptember 30-ig 6.875.348 K. volt, tehát az átlagos havi bevétel volt 768.927 K., holott október hónapban csak 701.782 K. volt a bevétel, tehát 62.146 K.-val maradt az átlag mögött. Tavalyhoz képest volt az emelkedés az első 9 hónap alatt 900.081 K., tehát a havi átlagos emelkedés 100.009 K. volt, holott október hónapban csak 22.011 K. volt az emelkedés, tehát 77.998 K. val az átlag mögött maradt. A Budapesti Villamos Városi Vasut összes bevétele volt 1906. jan. 1-től szeptember 30-ig 8.479.364 K., tehát átlag havonként 86.596 K., holott októberben csak 86.856 K. volt a bevétel, vagyis 24.740 K.-val kevesebb, mint az átlag. A múlt évhez képest volt itt a bevétel növekedés az első 9 hónapban 584.414 K., vagyis átlag havonként 64.985 K.; az október havi többlet pedig csak 19.744 K., vagyis a havi emelkedés a múlt hónapban 45.191 K.-val maradt az átlag mögött. Így tehát az alig hetedfél napos sztrájk a két villamos vasutnál az átlagos havi bevételhez képest 86.856 K. csökkenést idézett elő, míg az átlagos havi emelkedésnél 128.188 K. a visszamaradás a múlt évvel szemben. Ha ehhez még hozzávesszük a földalatti, a szentlőrinc, budafoki és rákospalotai villamos vasutak bevételei visszamaradását, akkor el lehet mon-

dani, hogy a villamos vasutak alkalmazottainak rövid sztrájkja kerek 200.000 K.-val csökkentette a társaságok bevételét. De ez csak az elmaradt haszon. Az okozott kár a társaságok engedelményeinek értéke ennél sokkal nagyobb.

— **Eljegyzés.** Reich Gyula aradi nyomdász tegnap tartotta eljegyzését Schwartz Berta ur-hölgygyel.

— **Áttérés.** Kunágotai Vajda Zsigmond földbirtokos, néhai kunágotai Vajda Lajos fia tegnap az aradi református templomban áttért az izraelita hitről az ev. református vallásra. A szertartást Csécsi Imre lelkész végezte, a keresztszüli tisztet Vajda István dr. ügyvéd és noje töltötték be.

— **Az angol tőke első kísérlete.** A Magyarországon járt angol kamarai tagok vetették fel az eszméjét egy budapesti nagy áruház alapításának a párisi *Louvre*, a londoni *Robinson* és a berlini *Werkheim* módjára. Egyik legnagyobb bankunk vette a kezébe a dolgot és akkép skarta azt nyébe ütni, hogy 4 millió korona tőkével alapítja meg a vállalatot, melyhez az angolok egy milliót ajánlottak fel, a többi Budapesten kellett volna beszerezni. Az említett pénzügyi bizottság a budapesti kereskedelmi világ legelőkelőbb képviselőit hívta meg értekezletre, amely értekezleten mindjárt el is temették az eszmét. Ugyanis valamennyi jelenvolt meg-egyezett abban, hogy ily nagyszabású vállalatot Budapest nem bír ki, mert annak legfőbb kelleke az idegenforgalom, itt teljesen hiányzik. A külföldi nagy áruházakat sem az illető város közönsége tartja fenn, hanem az idegenek, amit bizonyít az, hogy a német, angol és francia áruházak forgalmának kilencven százaléka idegen vásárlókra esik. Egy másik aggály az volt, hogy a fővárosi kereskedők helyzete az úgy sem valami rózsás, hát még ha egy óriási áruház konkurrenciája fog még ránehezedni. A terv ezzel füstbe ment, mint megannyi más szép terv, amely valamit lendíthetett ezen a mi világvárossá semmiképp sem induló szép városunkon. Ezzel egyúttal meghiúsult az angol tőke első kísérlete is.

— **Haltozás.** Ozv. *Hannák* Jánosné szül. Ottrubay Klára urnó tegnap reggel, életének 62 ik évében Aradon meghalt. Gyermekai és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Az öngyilkos asszony temetése.** *Gattiermayer* Jakabné, a szombaton öngyilkossá lett fiatal asszonyt és négyhetes gyermekét ma délután temették el óriási részvét mellett. A Kossuth utca 54-ik számú ház környékét már a kora délutáni órákban hatalmas néptömeg lepte el, különösen asszonyok és lányok. A bődögtalan férj teljesítette a szegény asszony kívánságát és cigányzenével kísértette utolsó útjára. A temetési menet nagyon megaló volt. Az asszonyi szemek nem maradtak szárazon, amint felhangzottak a mélabus dalok, amelyekért életében rajongott a szegény fiatal asszony.

— **Kitüntetett munkások.** Szép ünnepek folyt le vasárnap Kurucson. Hosszu szolgálataikért a földművelésügyi miniszter kitüntette néhai *Takácsy Sándor* tővisgyézházi földbirtokos két régi cselédét: *Csimpolyás Radu* Pétert és *Monailia* Pétert, kik már több mint 40 éve szolgálnak a tővisgyézházi gazdaságban. Az ünnepeken megjelentek: a megye részéről *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispán és *Bogdánffy Béla* dr. szolgabíró; a Gazdasági Egyesület részéről *Vásárhelyi József* igazgató elnök vezetésével *Friebeisz Miklós* alelnök, *Csikó Árpád*, *Momák Dóme* dr., *Ferentzy Vilmos* tagok és *Keller Iván* ügyvezető titkár; *Kürtics* község részéről *Zachariás József* jegyző vezetésével az egész községi képviselőtestület, azonkívül több száz gazda. Az alispán megnyitó beszéde után a Gazdasági Egyesület részéről *Momák Dóme* dr. ügyvéd román nyelven tartott igen szép beszédet. Végül az alispán átadta a megjutalmazottaknak a díszokleveleket és a 100—100 korona jutalmat.

— **Nagy tüzek Aradmegyében.** Még kánikulában is ritkán pusztít annyi tűzvész, mint a lefolyt héten Aradmegyében. Az újabb esetek ezek: Kishalmagy községben tegnap délután *Nikolaj Koszta* háza ismeretlen okból kigyulladt és az összes melléképületekkel együtt leégett. A Tisza község határában levő, *Csáky Kálmán* gróf tulajdonát képező uradalmi erdőben tegnap reggel tűz ütött ki, mely mintegy 25 hold területű erdőt pusztított el. Csermő határában tíz asztalig buzát hamvasztott el a tűz; a kár mintegy 100.000 korona. A borossebesi *Wenckheim* uradalom erdejében szintén tűz ütött ki, melyet csak nagynehezen lehetett lokalizálni. Berzován kigyullt *Nisztor Tódor* háza és teljesen leégett; nagy veszedelemben voltak a közel álló házak is.

— **A gáji tanulóok ebédeje.** A közelgő téli alkalmából a közjótékonyaságra nagy feladat hárul a szegény iskolásgyermekek ellátása körül. E tekintetben a *Neuman Testvérek* cég ritka aldozatkészséggel vezet a jótékonyaság terén. A cég ma bejelentette a kapitányi hivatalnál, hogy mint minden évben, úgy ez idén is magára vállalja negyven gáji szegénytanuló ellátását a téli tartamára.

— **Elvitték a község pénztárát.** Egy tudósítás nyomán a rapokban megírtuk, hogy *Petris* község pénztárát elrabolták. Illetékes helyről azt a felvilágosítást nyerjük, hogy ez a hír a valóságnak nem felel meg, mert a községi pénztár elrablásáról szó sem lehet.

— **Jótékonyaság.** Az aradi izr. jótékonyegylet által kibocsátott felhívás következtében újabb a következő adományok érkeztek be: *Herzel Emma*, *Jancsi Margit* (Budapest) 100 kor., *Gück Károly* 20 kor., *Pollák Vilmos* 10 kor., *Tenner József* 6 kor., *Assael Ad. Abraham*, *Morgenstern Gyula* 5—5 kor., *Preissch Vilmos* 4 kor., *Kronstein Vilmos* dr. 1 kor., összesen 151 kor., a legutóbb kimutatott 177 korona hozzáadásával 328 kor. E nemesszívű adományokért köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Kiváló finom ékszerek elsőrendű szabályozott valódi Genfi arany, ezüst és acél zsebrórák ezüst tárgyak és éteszközök** — I. rendű nehéz ezüstöt China ezüst tárgyak és éteszközök — Arad legelő és legrégibb ékszer javítás és készítői szakszerű műhelye. *Weinberger Ferenc* *Andrássy-tér*, *Fischer Elíz* palota. Telefon 439. 2479

— **Szappanok, fogkefék és pipere szerek legjutányosabban** *Vojtek és Weisznál*. 112

A prémek divatja.

Budapest, november 5.

A „vén asszonyok nyara“ az idén igazán szépen bánt veünk, de most egyszerre, a menet nélkül bele jutottunk a télbe. De nem abba az igaziba, amely hópelyhékkel lepi el az utakat, hanem abba a csunya, szürke, morózus, fény nélküli télbe, amelynek a csillogását, örömeit nem, csak a hidegségét érezzük. Ilyenkor a mondásnak első gondolja a prém. A divatos boák és felőtök, amelyek szerelmesen simulnak a fejre, úda természetéhez, nyakához, a kellemes melegségükkel elfelejtetik a természet mostohaságát.

Néhány esztendő előtt egyetlen, rettenetes formájú bundákba bujtak be az asszonyok, hogy a szemléző szinte attól félt, összeroskadnak a súlyuk alatt. De a ma divatja megszüntette ezt a szörnyűséget s a mostani bundák kecses alakja semmi kívánni valót nem hagy hátra.

A női szépség igaz megértői a híres festők, alig festenek képet, amelyen ne szerepelnének a legdrágább állati gerezdek. Az örök nőlesnek mint egy rájája a prém. Már Nagy Károly idejében azon igyekeztek az asszonyok, hogy kabátjuk, ruháik olyan szőrmevel legyenek díszítve, amilyen — nincs az óriási birodalom területén. Ma is az a vágyunk, titkos reményünk, hogy kabátjuk ritkább szőrmevel legyen ékesítve, mint barátnőiké, drágábbal, szebbel, értékesebbel. Ma is, mint Nagy Károly a'att, a nyestek, nyusztprémekek, hermelin, kékróka, japáni nerz, szoboly, asztragan, persianer, sealskin és

breitschwantz vezetnek. Szóval mindaz, ami a távol tájakról kerül hozzánk. A prémek par excellence városa Szent Pétervár, de gyönyörű dolgokat lehet kapni a nianai novgorodi vásárokon is.

Nekünk Budapesten van egy nagy cégünk a Kossuth Lajos-utcában, mely rengeteg pénzt költ belé a szebbnél szebb szőrmebe. Mert nekünk szőrmeben — el sem hinnék talán — meglehetősen nagy exportunk van s a fentemlített cég nemcsak Párisba, de még Londonba is szállít értékes prémek felöltöket, kabátokat, bundákat, úgy, hogy sokszor az, aki külföldről vásárol ilyeneket, tulajdonképp a budapesti készítményeket veszi meg kettős áron.

Az idén különösen könnyű dolgunk van az asszonyoknak: a divat szeszélye oly sokféleséget produkált a télikabátok terén, hogy mindeki megtalálja a magának valót. Szépek a persianer félkabátok, chinohilla prémmel, a nyest-boák és étóle ok, óriási muffokkal, a hodprémmel bélelt hosszú se-lyembundák, seal skin kabátok s a pompás csipkés cobolybolerók. De ki tudná mindezt elősorolni? Ezt látni kell. Margit.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Az első esküdtzéki tárgyalás. Ma volt a novemberhavi esküdtzéki ciklus első napja. Egy *Poszmayer János* nevű csavargó állott a bíróság előtt, azzal vádolva, hogy július havában megátadott és kirabolt egy kereskedőt. A tárgyalást azonban nem tartották meg, mert *Tabakovits György* dr. védő a vádlott embe-állapotának megvizsgálását kérte. Ezt a bíróság el is rendelte és evégett elhalasztotta a tárgyalást.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 5

Kínálat és vételkérő korlátolt. Elkel 20,000 méter-mézza 5 fillérrel olcsóbb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Áprilisi buza 1907-re	7.39—7.40
Rózs 1907. áprilisa	6.50—6.51
Zab 1907. áprilisa	7.13—7.14
Új tengeri 1907-re	5.12—5.13

Zárul 5 órákor:

Áprilisi buza 1907-re	7.38—7.39
Rózs 1907. áprilisa	6.50—6.51
Zab 1907. áprilisa	7.13—7.14
Új tengeri 1907-re	5.12—5.13

CSARNOK.

Chamonixból a Mont-Blanca.

Irtá: *Dr. Heppes Béla*. [13]

(Folytatás.)

Megindultunk. 1906. év augusztus 28. napján reggel hat óra volt. Még egyszer visszatekintettem: a Hotel L'Angleterre terraszán és az előtte levő gondosan kezelt angol kertben úgy nézett ki a visszahagyott nemzetközi társaság, mint egy bas-relief faragvány.

Eőttünk volt a Mont-Blanc. Legalul volt egy világoszöld tó. Utána következett egy sötétebb zöld színárnyalat, azután az ég finom kékjébe belevegülő még annál is finomabb kék és végre a lassan felemelkedő tekintet megpillant egy vakító fehér fénytömeget. Ezek a Mont Blanc hómezői. Ebből a vakító fehér fénytömegeből világosabb zöld színű tornyok, gulák, oszlopok, bric-ek, truc-ek, aiguille-ök, fogak, szarvak, dom-ek emelkednek ki. Ez mind jégből van. Közvetlenül mellettünk egy fekete bértömeg nyulik hihetetlen magasságra. Ez az „Aiguille del Midi“-nek nevezett hegyag.

Egy ideig, csaknem Bosson falu aljáig, rendezetlenül megyünk. A vezető egy szük, de rendezett ösvényről hirtelen balra fordul és neki vág egyenes irányban az „Aiguille del Midi“ fenyves párkányzatának. 1050 méter magasságban vagyunk. Innen kezdődik a hegy-mászás. Gyönyörű fényerdőben haladunk megállás nélkül egy óra hosszat. Számtalan jégári patak szell keresztül az utat; harsogva rohannak le a mélybe. A fenyők ágai között megpillantunk egy kis fehérre meszelt vendéglőt,

ugy is a hatalmas fenyőerdőben, mint a madár-fészek a fagallyakon. 61 percre megállunk. Rágyujtok egy szivarra. Balmat hozzám lép. Udvarias francia szavak kíséretében kiveszi a szivart a számból és egy kecses mozdulattal beleadja a hegyi patakba. E kis vendéglőben egy asszony szolgált ki. Kértem tőle egy pohár friss hideg vizet. Az asszony egy tálcán kristály pohárban elém teszi; s ugyanabban a pillanatban, amelyben ajkamhoz akartam emelni, hogy égető szomjamat eloltsam. Balmat beléltet valami sárgás fekete mocsoladót. Fette ezt pedig szintén udvarias francia szavak kíséretében. Erre én a pohár taralmát, úgy a hogy volt, egy nem annyira kecses, mint inkább megvető mozdulat kíséretében a zugó hegyi patakba öntöttem.

A hegymászásnak öt parancsolata van. Első: nem szabad szivarozni. Második: nem szabad vizet inni. Harmadik: mindig a vezető nyomába kell lépni. Negyedik: Az orron keresztül kell lélegzetet venni. Ötödik: Egy szót sem szabad megszólalás közben beszélni. (Ezért nem mehetnek a hőgyikék hegyet mászni.)

Ennél a kis vendéglőnél utolért a két angol. Németül beszélgettünk. A hegyen bemutatkozás és kéznyújtás nélkül mindenkinek jobágra áll megállítatlan a másikat. Bár a legudvariasabban mutatkozz is be, tolakodásnak fognak tartani. Az angolok sok konyakot ittak és azután folytatták utjukat.

Közvetlenül utánok indultam tovább. Rövid idő alatt a kanyargó hegyi ut elakarta őket szemem elől. Az ut még mindig fenyvesek között haladt s bár észrevettem, hogy az ugynevezett szurtos fenyők kezdenek lassan ként elmaradni és az ezeknél sokkal kisebb vörös fenyő árnyékolja be az utat. Kitérés még mindig nem volt, oly sűrű volt az erdő, de az ut gondozottnak és jártnak látszott. Ezerhat-száz méter magasságban következett a második madárfészek: egy „Cascade” nevű kis vendéglő.

Itt ért utól az amerikai leányka és a fivére. Bámultam. Annak dacára, hogy teljes félórával indult később, máris elbém került. Rendkívül könnyed járása volt és gyönyörű természetéhez pompásan simul az alpesi öltözet. Szemei erős elhatározást tükröztek vissza; első lábszára nőies szép formájú, mindamelllett csupa izom volt. Nem képzeltem ekkor még, hogy ezt az erős elhatározást, ezeket a hatalmas izmokat rongyokká fogják tépni a „jonctiók” és hogy ez a kis amerikai 4360 méter magasságban az én karjaim között fog új életre kelni.

(Folytatása következik.)

Nagyon nehéz

de nem teljesen lehetetlen oly szert találni, amely gyermekek részére éppoly megbízható és eredményes hatású, mint a pyogycukamájolajból alfoszforosavas mész és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsio; mert a Scott-féle Emulsio a fiatal szervezetbe új erőt vezet és átszítja a fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A Scott-féle Emulsio egyáltalán jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legcsekélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható. A Scott-féle Emulsio sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsio valódi sárgának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintáival bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszer-tára”
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszer-tárban. 3911

NAPIRENO

November 6. Kedd. Róm. kath. naptár: Lénárd. — Protestáns naptár: Lénárd. — Görög-keleti naptár (október 24.): Arétasz és társa. — A nap két 6 óra 51 perccor, nyugszik 4 óra 35 perccor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézet (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Edén délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor.

Időjelés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változó, enyhe, elvélve csapadék. November 7-8. Az aradvármegyei gazdasági-egyesület baromfi-vásárja. November 11. Gőzgépközelők és kazánfűtők vizsgája. November 18. A déznai népbank szövetkezet rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 órakor.

szőlő és fenyőlevél
szappan
 a bőrre fehérítő
 és gyöngéddé teszi.
 Mindenütt kapható.

3949

IDEGENEK ARADON.

- November 5 -

Fehér Kereszt szálloda. Putzker Albert százados és neje Nagyszében — Lekki István min. tan. Budapest. — Erdélyi Miklós tükár Nagyvárad. — Hoffmann Antal mérnök Budapest. — Szekeres Márton és családja Kalocsa. — Kis Mór dr. orvos Esztergom — Kárász Manó dr. orvos Miskolc. — Hoffmann Mátyás magánzó és neje Csorvás. — Rezső Kálmán vállalkozó Temesvár. — Hoffmann N. kereskedő Budapest. — Edelmann N. kereskedő Budapest. — Major Simon dr. ügyvéd és neje Békésgyula. — Lugosi István mérnök és neje Brád. — Hegyesi Imre mérnök Kolozsvár. — Mül'ér Manó bányamérnök Resica — Barna József és neje Fehértemplom. — Mogyorósi János kisbirtokos Zsombolya — Herczföld Márton kereskedő Temesváras. — Hartmann Alfréd kereskedő Ungvár. — Szarvasi Hermen kereskedő Békéscsaba. — Szántó Kálmán és neje Hódmezővásárhely. — Nemes József magánzó és neje Csorvás. — Bagaméri Tamás vállalkozó Csongrád. — Weisz Ignác kereskedő Makó. — Schwarz Ferenc kereskedő Kikinda. — Mandel Manó kereskedő Nagykároly. — Keresztesi Márton és neje Nagylak. — Spett Ferenc dr. ügyvéd Budapest. — Vogelhut Miksa utazó Budapest. — Weisz Adolf utazó Budapest. — Veigl Henrik utazó Budapest. — S. einer Lipót utazó Budapest. — Kálmár József utazó Budapest. — Barta Jenő utazó Budapest. — Adler Soma utazó Budapest. — Márton Károly utazó Budapest. — Stern Miksa utazó Budapest. — Steiner Mór utazó Budapest. — Husnik Károly utazó Nikols. — Schön Illés utazó Bécs. — Goldberger Gyula utazó Bécs. — Pollák Lipót utazó Bécs. — Kohn Herman utazó Bécs. — Kálmán József utazó Bécs. — Ludvig Károly utazó Pozsony — Glaser Manó utazó Pozsony. — Grünwald Vilmos utazó Prossnitz — Holzer Mór utazó Nagyvárad.

Központi szálloda. Vogel Károly gyáros Bécs. — Jäger Sándor őrnagy Lugos. — Spitz József birtokos Zám. — Serbán Miklós birtokos Csacs. — Kugel Sándor kereskedő Brád. — Petkó Jenő főbíró Temesvár. — Feinkuchen Mór kereskedő Buttyin. — Kohn Sándor kereskedő és neje Alváca. — Cam pion János dr. ügyvéd Vinga. — Vismovsky Sándor mérnök Budapest. — Szécs Lajos tanár Nagyvárad. — Pacold Ottó ezredorvos Pancsova — Pollák Kálmán kereskedő Orosháza. — Auglla Arnold főhivatalnok Budapest. — Heitz Lajos igazgató Budapest. — Werner Imre bir okos Orcifalva. — Se lenstein Sándor gyáros Frankfurt. — Kaufmann Ignác kereskedő Bécs. — Neubauer Károly kereskedő Budapest. — Koczovsky Sándor mérnök neje Boros sebes. — Geró Emil utazó Budapest. — Nagy Jenő könyvelő Budapest. — Kroker Pál utazó Budapest. — Bobora Lóránd aljegyző Lugos. — Harschtol Salamon kereskedő Duka

Pannonia szálloda. Pódelet József művezető Budapest. — Jank Mihály Nagyhalma. — Bányai József tart. hadnagy Nagyvárad. — Krausz Miksa utazó Temesvár. — Bosnyák József tart. hadnagy Gurahonc. — Stern G. kereskedő Temesvár. — Budai Zsigmond jegyző Nadab. — Moldován Györgyné Nagyhalma. — Friedmann Samu kereskedő Nagyhalma. — Rosenczweig S. vendéglős Nagyhalma. — Leitner főerdész Világos. — Kinal Béla tmár Nagyszentmiklós. — Keri György Csermő — Pap Tivadár dr. orvos Varsánd. — Balázs G. kereskedő K. Bánya. — Rosenthal József kereskedő Bécs. — Butal Károly könyvelő Szentandrás. — Vegel Károly ügyvéd Körösbánya. — Weisz Gyula kereskedő Világos. — Budeán János lelkész Szur-

dok. — Kiss Ferenc post. hiv. neje Tuzsér. — Hevesi Gyula magánzó Rozsnyó. — K's I. paprika-gyáros Hódmezővásárhely. — Lelpnik Nándor kereskedő neje Kono. — Motorka Romulusz lelkész neje Agris. — László László orsz. képvis. Nagyglód. — Temesváry Pál földbirtokos neje M. Bánhegyes. — Vidonh Sándor intéző Pusztatere. — Illés Ernő utazó Bécs.

Nemzeti Színház.

B) bérlet. B) bérlet.

Kedden, 1906. évi november hó 6 án:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor és Stein Leo. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Szathmári A.	Bogdanovics	Delli Lajos.
Valencienne	Fenyvessy M.	Sylvaine, neje	Zalai Margit.
Danilovics	Nyáral A.	Kromow	Borbély S.
Glavári Hanna	Kaposy J.	Olga, neje	Zsigmond A.
Rosillon	Faludi K.	Prisics, őrnagy	Kulcsár L.
St. Brioch	Beregi S.	Pracovia	Benkőné P.
Cascade	Ladislai J.	Nyegus, irnok	Várnai Jenő.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Limbek János és fia

első magy. kir. szab. örökös-örögyára és temetés-rendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó édesanya, testvér, anyós, nagymama, sógornő és rokon

özv. Hannék Jánosné szül. Ottrubay Klára urnőnek,

folgó évi november hó 4-én, reggeli 4 órakor, életének 62 évében, rövid szenvedés és a halálközeli szentségének ájtatos felrétéle után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai november 5-én, délután 8 órakor fognak Batthyány u. ca 81. számú házban a római katolikus szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tetetni.

Az egyeszező szentmise a boldogult lelki üdvéért november hó 7-én délelőtt 1/2 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szent-egyházában az egek Urának bemutatanni.

Örök béke lengje körül sirját!

Arad, 1906. november hó 4-én.

Reinheimer Gyuláné szül. Hannék Margit, Gery Józsefné szül. Hannék Hajnalka, gyermekei.	Ifj. Reinhelmer Gyula, Reinhelmer Sándor, Reinhelmer Dezső, unokái.
Reinhelmer Gyula, Gery József, vejei.	Özv. Treisz Fülöpné szül. Hannék Terázia, Ottrubay Adámné szül. Vass Berta, sógornői.
Ottrubay Adám, testvére.	

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az általam Aradon hosszú évektől folytatott cipőfaisörész készílést elhagytam, és most

Deák Ferenc-utca 16. sz. a. női- és férfi-cipő üzletet nyitottam.

Tisztelettsi kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Langeckert Károly,

Arad, Deák Ferenc-utca 16. sz.

Tanulót szülői eltartással, fizetéssel felveszek.

Angol öltöny szöveteket

A kizárólagos posztó gyári raktárban

35% megtakarítással

árusítunk. 2613

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Fiuk részére maradékok kaphatók.

A haj épségem. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leg híresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrovidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáradja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszeszt” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszüntet mindennemű hajbetegséget, meggátolja az őszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszes csak silány, ártalmas utánzat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drogerie és cosmeticai laboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész, Vojtek és Weisz drognerista és Hegedű Gyula pipere és divatárú kereskedő aradnál.

JÓKAI MÓR ÖSSZES MUNKÁI
100 kötet
Nemzeti kiadás.

MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA
KÉPES NAGY VILÁGTÖRTÉNET
GRÁTZ: ZSIDÓK TÖRTÉNETE

és más új nagyobb és kisebb munkák

antiquarice kaphatók.

Teljes könyvtárakat egyetlek részére előnyös feltétellel szállítunk.

Ingusz I. és fia
könyvkereskedése Aradon.

Szabó Vincze
„Kispipa” sörcsarnok és étterme
Salacz-utca 3. sz.
Arad legszolidabb és az idegenek legkedveltebb találkozó helye.

A „Pilseni” Részvénytársaság sörének kizárólagos kimérése. Jó magyar konyha.
Valódi Hegyaljai Magyarádi borok. Értékesekek jutányos árak mellett

Főraktár Aradon: Földes Kelemen gyógytárában.

Hajdu tea
mell- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, fekedtség, szárazhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légszűrés, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szék-mellúség, asthma stb. ellen.

Ára 60 fillér.
Kapható Aradon,
Földes Kelemen gyógyszerésznél. 3871

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk.

Dusan felszerelt vászon és fehérmű raktárunk megtekintésére.

Nagyobb elővétel folytán abban a helyzetben vagyunk még most is a

régi és ismert olcsó árhoz

n. b. vevőinket kiszolgálni.

Rosenblüh K. és Társa.

3811

Czérna vásznak!
42 mtr Rumburgi kipróbált legjobb minőség.
Egy vég... .. 32 frt
" " vékony szálu ... .. 34-36 frt

Óriási választék az összes Schroll-féle gyártmányokban
Regenhart és Raymann-féle fehér és színes asztalnemű.
Ritka olcsóságot ajánlunk.

Egy dupla ajour készlet mely áll:
1 drb 12 személyes abrosz }
1 " 6 " " " " } összesen együtt csak
12 " nagy szalvetta " } **20 frt.**
12 " dessert " }
Egy 6 személy dupla ajouros abrosz 3 frt 75 kr.
6 asztalkendővel minden színben

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

<p>Üzlet-megnyitás. Legszolidabb kiszolgálás.</p>	<p>Angol uri szabászati műhelyünket Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. a. (Aradi Első Takarékpénztár épületben) megnyitottuk. Magyar és angol szövetek, s e szakbeli divat-ujdonságok nagy választékban.</p>	<p>ENGEL és SCHEER uri szabók.</p>
---	--	---

Belépési felhívás

Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete
IV. évtársulatába.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete

1907. január hó 1-én kezd meg IV. évtársulatát, a melybe tagok már most fölvetetnek. Egy törzsbetét heti 50 fillér befizetéssel jár, a mely öt éven át tart. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet törzsbetéteket és ennek arányában teljesíti a heti befizetéseket. Öt évi befizetés után a tag befizetett tőkéjét a szövetkezet üzleti hasznából reá eső összeggel kapja vissza.

A szövetkezet tagjainak olcsó,

hetenkint törleszhető kölcsönöket

nyújt. Száz korona kölcsön egy törzsbetéttel, azaz öt éven át heti ötven fillérrel törleszhető, a melyben a kamat is bennfoglaltatik. A kölcsönt tehát 3-4 havonként meghosszabbítani nem kell. 200 kor. heti 1 kor., 300 kor. heti 1 kor. 50 fill., 400 kor. heti 2 kor., magasabb összegek pedig hasonló arányban törleszhetnek. A kölcsönvevő, mint tag, e heti befizetéssel után részese a szövetkezet üzleti nyereségének.

Betáblázott, vagy más módon biztosított kölcsönök tíz éven át való heti törlesztésre is adhatók.

A kik a jövő évi évtársulatra most belépnek, azok e tagságuk alapján már most vehetnek föl kölcsönöket.

A belépés és a kölcsönökért való jelentkezés az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete irodájában (Szabadság-tér 7. sz. I. em.) naponta délelőtt 10-1 óráig történhetik.

2749

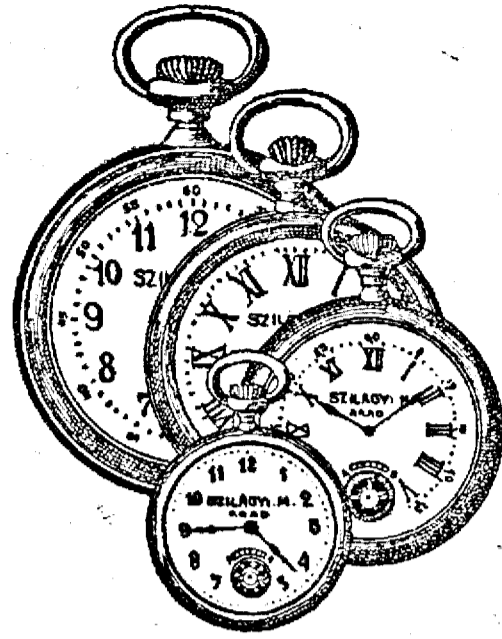
Eladó vagy bérbeadó!

Teljesen ujjonnan berendezett, villanyvilágítás
és vízvezetéki vízzel ellátott

2782

„DIANA fürdő“

Aradon. — Bővebbet ugyanott.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb

és legolcsóbb .

1845

óra-javító

műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. sz.

Raktáron mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém becses figyelmét fölhívni, hogy mint

női-fodrász

Aradon telepedtem le.

Hivatkozva budapesti 15 éves gyakorlatomra, a mai divat igényeinek megfelelően minden izlést kielégítően a legmodernebb frizurákat vagyok képes előállítani.

Elvállalok: naponkénti fésülést, hajmosást, haj-on-dolirozást és manikűrözést.

Magamat Nagyságos Asszony becses figyelmébe ajánlva

kitünő tisztelettel

2444

Wellisch Izsó

női fodrász Arad, Eötvös-utca 4.

Most győződjön meg

egy bevásárlás vagy rendelménnyel cégem versenyképességéről és akkor összes szükségleteit kizárólag nálam fogja fedezni. Csak kiváló jó minőségű áruk kerülnek eladásra, melyért a cég felelősséget vállal.

Női divat-cikkek:

10000 méter	tenis flanel, gyönyörű mintákban	...	13 kr.
5000	„ jó mosó barchet, 50 mintában	...	19 kr.
10000	„ flanel barchet, szintartó	...	24 kr.
10000	„ hermelin flanel, legjobb minőség	27, 32, 35	kr.
10000	„ dubel flanel, ujdonság	...	35, 45, 55 kr.

Női szövetek:

5000 méter	duplaszéles loden kelme, koczkás mintákban	...	23, 35, 45 kr.
10000	„ 120 cm. széles gyapju kelme, szép mintákban, pongyolára vagy costumre igen alkalmas csak	...	52 kr.
10000	„ valódi angol costum, sima és mintás koczkás kelmek	...	58, 77, 98, 125, 180 kr.

Blous és pongyola kelmék már 65 krajczártól.

Tükör posztók 140 cm. széles, szenzációs árban.

Vászon-áru:

5000 vég	30 rőfös Rumburgi vászon, női ingekre	4-50 kr.
6500	„ 30 „ Erdélyi vászon, vastag szálú	4-95 kr.
7500	„ 30 „ hollandi „ finom minőség	5-25 kr.
8500	„ 30 „ kelengye „	5-85 kr.
4500	„ 54 „ rumburgi, cégem különlegessége, minden célra alkalmas	9-25 kr.
650	„ lepedő vászon, egy szélben varrás nélkül	6-13 kr.
550	„ „ „ „ jobb minőség	7-48 kr.
350	„ paplan lepedő vászon, szintén egy szélben	12-53 kr.
5500	„ R. R. schiffon	5-25 kr.
6500	„ D.	4-85 kr.
7500	„ Schrol schiffon, finom szálú	6-95 kr.
6 drb.	„ pohártörő, tiszta len, koczkás	1-05 kr.
6	„ flanel portörő	—48 kr.
600	„ szebbnél-szebb flanel takaró	1-25, 1-65 kr.
600	„ óriási wattás paplan	2-53 kr.
750	„ minden elképzelhető színben selyem, cloth paplan, alkalmi vétel	3-65 kr.

Továbbá még sok ezerféle itt fel nem sorolható cikk olcsóbban mint bárhol!

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek, meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor

női és férfi divat nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 15. szám.

2504

Téli menetrend.

Érvényes 1906. évi október hó 1-től.

Arad-Budapest.						
Állomások	Szv.		Gyv.		Tvsz.	
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.
Arad ... ind.	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-36
Sofronya ... ind.	5-25		11-41		5-08	9-54
Kurtics ... ind.	5-32	8-36	11-55	4-36	5-23	10-01
Lökősháza ... ind.	5-52		12-10		5-44	10-21
Bánhídi major ... ind.	5-58		12-16		5-51	
Országút ... ind.	6-02				5-56	
Kétegyháza ... érk.	6-10	9-00	12-26	4-59	6-05	10-46
Kigyós ... ind.	6-11	9-01	12-34	5-00	6-25	10-51
Békés-Csaba ... érk.	6-24		12-47		6-31	11-05
Békés-Csaba ... ind.	6-35	9-19	12-59	5-17	6-34	11-24
Békés-Pöldvár ... érk.	6-43	9-23	1-29	5-20	7-37	11-39
Békés-Pöldvár ... ind.	6-56		1-42	5-31	8-02	11-58
Mezőberény ... ind.	6-57		1-44	5-32	8-03	11-58
Mezőberény ... érk.	7-07	9-42	1-54		8-10	12-11
Gyoma ... érk.	7-31	10-02	2-18	5-59	8-47	12-46
Gyoma ... ind.	7-36	10-07	2-25	6-04	8-59	12-57
Mezőtúr ... érk.	8-02	10-29	2-53	6-31	9-38	1-17
Mezőtúr ... ind.	8-03	10-30	3-05	6-35	9-35	1-22
Pusztá-Tenyő ... ind.	8-27		3-28		9-58	1-45
Pusztá-Tenyő ... érk.	8-39	10-52	3-42		10-12	2-02
Szajol ... ind.	8-52	11-00	3-56	6-55	10-27	2-18
Szajol ... érk.	9-10	11-12	4-13	7-07	10-43	2-31
Szolnok ... ind.	9-17	11-19	4-24	7-32	12-01	3-05
Szolnok ... érk.	9-44	11-35	4-46	7-45	12-33	3-37
Szolnok ... ind.	9-49	11-36	4-49	7-50	12-40	3-38
Ujszász ... érk.	10-08		5-05		1-15	3-41
Tápió-Györgye ... ind.	10-19		5-17	8-12	1-45	3-55
Tápió-Szele ... ind.	10-47		5-43	8-27	2-31	4-21
Nagy-Káta ... ind.	11-04		5-59	8-41	2-58	4-38
Tápió-Szele ... ind.	11-17		6-11	8-49	3-15	4-53
Süly-Sáp ... ind.	11-31		6-25		3-32	5-08
Mende ... ind.	11-39		6-33		3-40	5-16
Gyömrő ... ind.	11-46		6-41		3-48	5-24
Maglód ... ind.	12-11		7-05	9-23	4-33	5-52
Rákos ... ind.	12-17		7-11		4-39	6-00
Kőbánya fel. p. u. ... ind.	12-17		7-11		4-39	6-00
Budapest k. p. u. ... érk.	12-25	1-10	7-20	9-35	5-00	6-10

Budapest-Arad.						
Állomások	Szv.		Gyv.		Tvsz.	
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.
Budapest kpu. ... ind.						
Kőbánya felső p. u. ... ind.						
Rákos ... ind.						
Maglód ... ind.						
Gyömrő ... ind.						
Mende ... ind.						
Süly-Sáp ... ind.						
Tápió-Szele ... ind.						
Nagy-Káta ... ind.						
Tápió-Szele ... ind.						
Tápió-Györgye ... ind.						
Ujszász ... érk.						
Ujszász ... ind.						
Szolnok ... érk.						
Szolnok ... ind.						
Szajol ... ind.						
Pusztá-Tenyő ... ind.						
Pusztá-Pó ... ind.						
Mezőtúr ... érk.						
Mezőtúr ... ind.						
Gyoma ... érk.						
Gyoma ... ind.						
Mezőberény ... érk.						
Mezőberény ... ind.						
Békés-Pöldvár ... érk.						
Békés-Pöldvár ... ind.						
Békés-Csaba ... érk.						
Békés-Csaba ... ind.						
Kigyós ... ind.						
Kétegyháza ... érk.						
Kétegyháza ... ind.						
Országút ... ind.						
Bánhídi major ... ind.						
Lökősháza ... ind.						
Kurtics ... ind.						
Sofronya ... ind.						
Arad ... érk.						

Arad-Tóvis.						
Állomások	Szv.		Gyv.		Tvsz.	
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.
Arad ... ind.	10-15	12-22	2-30	4-02	7-04	10-50
Glogovác ... ind.	10-33		2-44	4-13	7-08	10-51
Mondorlak ... ind.	10-43		2-53		7-13	10-51
Györök-Ménés ... ind.	11-10		3-13	4-35	7-06	10-57
O-Paulis ... ind.	11-19		3-20		7-16	11-18
Paulis ... ind.	11-31		3-33	4-46	7-21	11-18
Baraczká ... ind.	11-38		3-39	4-51	7-21	11-18
M.-Radna (é. i.) ... ind.	11-50	12-56	3-49	4-59	7-40	11-38
Milova-Odvos ... ind.		12-57		5-09	7-51	11-38
Konop ... ind.				5-24	7-34	11-38
Berzova ... ind.				5-40	7-54	12-32
Soborsin ... ind.				6-03	8-08	1-09
Zám ... ind.				6-55	8-47	2-06
Mar.-Illye ... ind.				7-23	9-13	2-47
Déva ... ind.				8-07	9-47	3-42
Déva ... ind.				8-15	10-27	5-22
Piski ... (i.) ... ind.				9-03	10-41	5-11
Szászváros ... (é.) ... ind.				9-13	10-33	5-11
Alvincz ... (é.) ... ind.				4-01	10-30	12-04
Alvincz ... (i.) ... ind.				4-16	10-35	12-11
Gy.-fehérv. ... (é.) ... ind.				4-27	10-45	12-24
Tóvis ... (é.) ... ind.				7-30	10-58	12-31
Tóvis ... (é.) ... ind.				7-36	11-35	12-58

Tóvis-Arad.						
Állomások	Szv.		Gyv.		Tvsz.	
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.
Tóvis ind.						
Gy.-fehérv. (é.)						
Alvincz (é.)						
Szászváros (é.)						
Piski (é.)						
Déva (é.)						
M.-Illye (i.)						
Zám ...						
Soborsin ...						
Berzova ...						
Konop ...						
Milova-Odv ...						
M.-Radna (é.)						
Baraczká ...						
Paulis ...						
O-Paulis ...						
Györök-Ménés ...						
Mondorlak ...						
Glogovác ...						
Arad ... é.						

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Szv.		Tvsz.	
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.
Arad ... ind.	6-15	12-17	5-00	
Uj-Arad ... ind.	6-25	12-28	5-21	
Németh-Ságh ... ind.	6-42	12-44	5-47	
Vinga ... ind.	6-55	12-56	6-14	
Orczyfalva ... ind.	7-06	1-07	6-24	
Merczifalva ... ind.	7-16	1-17	6-33	
Szt.-András ... ind.	7-27	1-28	7-12	
Temesvár-Jv. ... érk.	7-44	1-45	7-39	

Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Szv.		Tvsz.	
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.
Temesvár-Jv. ... ind.	8-25	2-10	9-17	
Szt.-András ... ind.	8-49	2-28	9-38	
Merczifalva ... ind.	9-07	2-42	9-58	
Orczyfalva ... ind.	9-22	2-52	10-10	
Vinga ... ind.	9-45	3-03	10-18	
Németh-Ságh ... ind.	10-03	3-16	10-36	
Uj-Arad ... ind.	10-27	3-33	10-51	
Arad ... érk.	10-40	3-42	10-58	

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

**Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű
Hajregenerátor
Hajósb-féle**

mely zsírtalan, ártalmatlan a bőrtől, és...

A Földes-féle MARGIT-ORVOSI Gyorsan és biztosan ható
áztalanul szer szepők, mállások, bőrgörök, pattan-
ások, kiltások s mindennemű bőrből. A világ
legelőkelőbb hályei használják és ártalmatlanságát használják an-
nak pártán és csodás hatásról. Egy társul elősznártás után
eről mindenki meg fog győződni.

Készlet:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyob hályészeriárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajregenerátor

az ősz haj eredeti színt és ifjúkori szépségét rövid idő
 alatt visszaszítja. Sem a fejből, sem a fehéremű nem piszkítja.
 Ár 1 kor. 20 fillér.

Goldelso

aranyzókére fest minden haját. Meglepő eredmény.
 Teljesen ártalmatlan. A hajbort erősíti, a korpaképződést meg-
 szünteti. Ár egy üvegnél 2 kor.

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, pártalan szőrvestő szer.
 Kezelése a legégyeserűbb. 5 perc alatt a haját bármely helyről
 eltávolítja. Ár 1 kor.

Hajósb-féle

Arad, Andrassy-tér 72. sz., a megyeháza szemben.

APRO HIRDETÉSEK.

A K i n e k

Ismeretség híján

házasúrsra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	---

A K i

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	--

A K i

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

A K i

mindezeket vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

A K i

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Veszünk könyvtárakat

egyedül könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedés Arad 285.

Szalonnát

tiszta sertés zsírt, nagyban és minden hentes árut a legújanyosabb napi áron ajánl: **Garai Károly** hentes Boczkó-utca 2. szám. 2754

Elegánsan butorozott szoba

azonnal kiadó. Bővebbet **Weitzer János** u'cza 8. sz. II. emelet, özv. Deutschnénál. 2748

Lakás azonnal kiadó.

Tököly-tér 6. számú új házban egy három szobás modern lakás azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 2776

2 szoba butor

és konyha berendezés, teljesen új, elutazás miatt olcsón eladó, **Rádonai-ut 28** 2701

Veszek könyvtárakat,

egyedül könyveket és hangjegyeket legmagasabb árakon. **Kerpel Izsó** könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 2685

Jó házi kosztot

lehet kapni **Batthyány-utca 38.** szám a 12 és 2 órára. Özv. **Dosai Istvánné.** 2795

Ház

kerestetik megvételre,

a belvárosban, kb. 6—8000 forintos, 2—3 lakással.

Ajánlatok „Jóvedelmező“ címen a kiadóba kéretnek. 2777

Ha esőernyőre van szüksége, látogassa meg

Nassan R.

kizárólagos nap és esőernyő üzletét, hol a legjobb minőségű

Ernyők

olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Ernyő javítások és áthuzatok elfogadtatnak.

Szörme boákat

deczára a szörmeáru megdrágulásának, miután a szörmeáru nálam csak mellőkezik, rendkívül olcsón kiárulom. 221

Szabadság-tér 19. szám.

Rosenblüh K. és Társa cég mellett.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására adom, hogy **Vörösmarty-utca**ban levő

Lakatos műhelyemet

Szentpál- és Damjanich utca sarok, (zsidó-templommal szemben) saját házamba

helyeztem át.

További szíves támogatását kérve, vagyok alázatos tisztelettel

Lengyel Gyula

lakatosmester

Szentpál-utca (Zsidó-templommal szemben). 2769

Kis-Varjason

egy jó forgalmu

keresma

kiadó

bolthelyiséggel együtt és 1 hold földdel, a mely veteménynek és egyéb konyhafélékre alkalmas.

Bővebbet a községi előljáróságnál, **Kis-Varjason.** 2796

Eladó szőlőoltványok!

Van sz. rencsem a t. szőlőbirtokos urak figyelmébe felhívni, hogy **addig, míg készletem tart** ez évi szőlőoltványterméseimből kiváló szép, **dus gyökérezetű**

bor és csemege-faju szőlőoltványok

kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlhatom **dus gyökérezetű szőlőoltványaimat**, továbbá gyökeres **Riparia-Portalis** és **Rupestis-Monticola** veszőimet.

Az oltványokkal való sikeres potlási eljárásait t. vevőimnek kívánatra szívesen szolgálom.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány utca 13. Telefon 410. 2546

Örömmel és köszönettel

ingyen értesitem a hasonló bajban szenvedőket, hogy mi módon szabadultam meg a hosszadalmas **asthma, köhögés, tüdő- torokbajtól**, valamint az **álmatlanságtól**, és azóta életvidor és egészséges vagyok.

Pella János, 3980
Brünn, Morvaország, Hofgasse 2a.

Nyiri

krumpli

nagyban és kicsinyben legolcsóbbanállandóan kapható

Löwy és Pollak

cégnél 2988

Karolina-u. 7.

Telefon 206

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közögeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működéseért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül

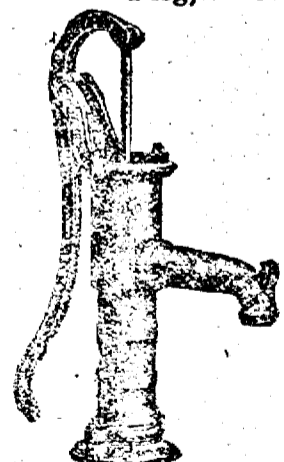
gummalrozott kenderesövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

BORHEGYI BORVIZ

Forráskezelőség: Barót. Vasutállomás: Ágostonfalva. Kapható mindenütt.

Főképviselet:

Sziklából fakadó természetes ásványvíz

Üdit és gyógyít.

2717

Stern Sándornál Aradon.

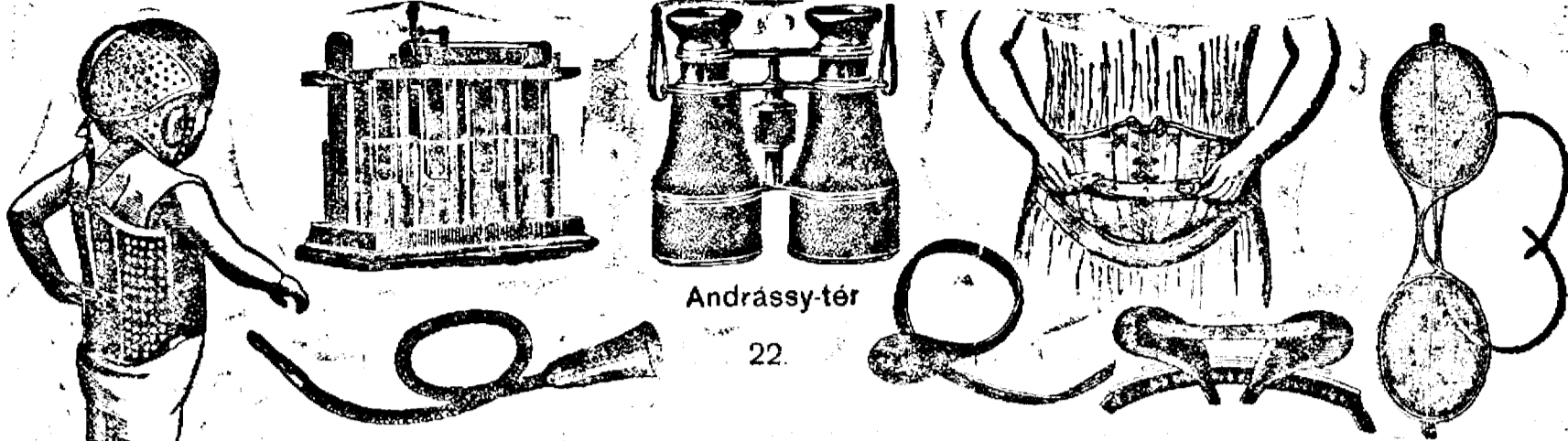
Nagy raktár párisi különlegességekben!

UJ!

UJ!

UJ!

UJ!

Andrássy-tér

22.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy **Aradon, Andrássy-tér 22. szám alatt** a mai kor igényeinek megfelelő **Orvosi műszerek, saját műhelyemben készített kötszerek, valamint látásérzéssel eszközök, valamint színházi és tábori látóeszközök, mindennemű szemüvegek**

nagy raktárát megnyitottam.

1871

Szíves pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgálója **Deutsch Mihály.**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

Uj üzlet!

A meg nem felelő áru becseréltetik és a pénz vissza adatik.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy Neumann M. férfiruha üzletéből 15 évi működésem után kiléptem s

Aradon, Szabadság-tér (gróf Nádasdy-palotában)

modern férfi-, fiu- és gyermekruha-áruházat nyitottam.

Bátorkodom megemlíteni, hogy a **mérték utáni rendelésekre külön osztályt nyitottam** s a nálam eladásra kerülő összes áruk egyenesen részemre, saját felügyeletem alatt készülnek, miáltal csakis modern és kitűnő árukat a legnagyobb választékban tartok raktáron, melyeket a legsolidabb szabott árak mellett árusítok. Lelkiismeretes kiszolgálás, meg nem felelő árut kicserélek, vagy a pénzt visszadom. Postai megrendelések pontosan, lelkiismeretesen és gyorsan elintéztetnek.

Mély tisztelettel kérem, hogy ezen vállalkozásomban jóindulatulag támogathatni s a nagybecsű megbízásait hozzám juttatni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel

1851

BRAUN MIKSA.

A meg nem felelő áru becseréltetik és a pénz vissza adatik.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

KLOHS ADOLF

üveg, porcellán, lámpaáru és
.képkeretezési nagyvállalat.

ARADON, Szabadság-tér 21. szám.

Ajánlja

ujjonnan felszerelt raktárát

a legelső hazai gyárakból beszerzett árukból.

Izzótestek a legjobb minőségben, olcsó árban. Házi szükségleti kellékek, mint konyhaberendezések a legfinomabbtól a legegyszerűbb kivitelig. **Alkalmi ajándéktárgyak** modern kivitelben. Képkeret minták nagy választékban. Keretezések a legrövidebb idő alatt történnek. Vendéglői és kávéházi üveg, porcellán és alpacca berendezések.

2625

Pontos kiszolgálás.

Vidékre a leg gondosabb csomagolásban napontai szétküldés. Üzletemben csakis jó árut tartok. Főelvem jót olcsón.